

T.C.
RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SINIF ÖĞRETMENLİĞİ ANA BİLİM DALI

1. SINIFLARDA UYGULANAN UYUM VE HAZIRLIK
ÇALIŞMALARININ ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE
DEĞERLENDİRİLMESİ
(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

Ercan ALTINTAŞ

Yrd. Doç. Dr. Cengiz BAYRAKTAR
Tez Danışmanı

Rize-2015

RECEP TAYYIP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ

T.C.

RECEP TAYYIP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

SINIF ÖĞRETMENLİĞİ ANA BİLİM DALI

1. SINIFLARDA UYUM VE HAZIRLIK ÇALIŞMALARI

(Yüksek Lisans Tezi)

Ercan ALTINTAŞ

Yrd. Doç. Dr. Cengiz BAYRAKTAR

Tez Danışmanı

Tez Savunma Tarihi

/ /

Tez Jürisi Üyeleri

Adı ve Soyadı

İmza

Başkan : Doç. Dr. Selami YANGIN

.....

Üye: Yrd. Doç. Dr. Özlem ULUKALIN

.....

Üye: Yrd. Doç. Dr. Cengiz BAYRAKTAR

.....

Enstitü Müdürü

..... / /

Onay Tarihi

RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Bu tezi bilimsel metotlara ve etik davranış ilkelerine uygun olarak hazırlayıp sunduğumu, tezde bana ait olmayan tüm bilgi, düşünce ve sonuçları belirttiğimi ve kaynağını gösterdiğimi beyan ederim. 29/04/2015

Ercan ALTINTAŞ

ÖNSÖZ

Bu çalışmamda bana rehberlik eden ve desteğini her zaman hissettiğim tez danışmanım ve değerli hocam Sayın Yrd. Doç. Dr. Cengiz BAYRAKTAR' a ve akademik olarak gelişmeme katkı sağlayan tüm öğretmenlerime teşekkürlerimi sunarım.

Bu araştırmanın uygulanması sürecinde yardımları ve gayretleriyle uyum içinde çalıştığım Küçükçayır İlk ve Ortaokulu idare ve öğretmenlerine teşekkürlerimi sunarım.

Beni yetiştirip bu günlere getiren, her zaman maddi ve manevi desteklerini hissettiğim anneme, babama ve tüm aile bireylerime, bu tez çalışmasının hazırlanması aşamasında yeterince zaman ayıramadığım; buna rağmen manevi desteğini hiç bir zaman esirgemeyen, özveriyle ve anlayışla karşılayan sevgili eşim İnci ALTINTAŞ' a sonsuz teşekkürlerimi sunarım. Bu sebeple bu çalışmayı hayatımın anlamı eşime armağan etmek isterim.

Ercan ALTINTAŞ
Rize, 2015

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	1
İÇİNDEKİLER	2
TABLolar	6

GİRİŞ

Problem Durumu	7
Problem Cümlesi	11
Alt Problemler	11
Araştırmanın Amacı	12
Araştırmanın Önemi	12
Sayıtlar	13
Sınırlılıklar	13

BİRİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL TEMEL

1.1. Temel Kavramlar	14
1.1.1. Eğitim	14
1.1.2. Öğrenme	14
1.1.3. Öğretme	16
1.1.4. Harf	16
1.1.5. Hece	16
1.1.6. Ses	17
1.1.7. Kelime	17
1.2. Okula Hazırlık ve Başlangıç	17
1.3. Birinci Sınıf Öğrencilerinin Özellikleri	19
1.3.1. Zihinsel Gelişim	19
1.3.2. Bedensel Gelişim	21
1.3.3. Duygusal Gelişim	23

1.3.4. Sosyal Gelişim	25
1.4. İlköğretime Başlama Yaşının Öne Çekilmesi	26
1.5. Dünya’da Okula Hazır Oluş ve Okula Başlama	27
1.6. Okula Uyum	30
1.7. 4+4+4 Eğitim Sistemi	33
1.7.1. İlkokul Haftalık Ders Programı	33
1.7.2. 4+4+4 Eğitim Sistemin Avantajları ve Dezavantajları	34
1.8. Uyum ve Hazırlık Çalışmaları Programı	37
1.8.1. Uyum ve Hazırlık Çalışmaları Programının Gerekliği	37
1.8.2. Uyum ve Hazırlık Çalışmaları Programının Amacı ve Kapsamı	38
1.8.3. Uyum Ve Hazırlık Çalışmaları Programında Yer Alan Etkinliklerin Organizasyonu	39
1.9. İlgili Çalışmalar	41
1.9.1. Uyum ve Hazırlık Çalışmaları ile İlgili Yurt İçi Çalışmaları	41
1.9.2. Uyum ve Hazırlık Çalışmaları ile İlgili Yurt Dışı Çalışmaları.....	48

İKİNCİ BÖLÜM

YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli	50
2.2. Çalışma Grubu (Evren ve Örneklem)	50
2.3. Veri Toplama Aracı	51
2.4. Verilerin Analizi	52

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

3.1. Uyum ve Hazırlık Çalışmalarında Öğrenci Temasına İlişkin Bulgular	53
3.1.1. Psiko-motor Gelişime İlişkin Bulgular	54
3.1.2. Sosyal-Duyuşsal Gelişime İlişkin Bulgular	54
3.1.3. Bilişsel Gelişime İlişkin Bulgular	55

3.2. Uyum ve Hazırlık Çalışmalarında Sınıf Yönetimi Temasına İlişkin Bulgular.....	56
3.3. Uyum ve Hazırlık Çalışmalarında Okul Öncesi Eğitimi Temasına İlişkin Bulgular	57
3.4. Uyum ve Hazırlık Çalışmalarında Süre Temasına İlişkin Bulgular	58
3.5. Uyum ve Hazırlık Çalışmalarında Kitap ve Etkinlik Temasına İlişkin Bulgular	60
3.5.1. Oryantasyon Haftasına İlişkin Bulgular	60
3.5.2. Birinci Ay Etkinliklerine İlişkin Bulgular	61
3.5.3. İkinci Ay Etkinliklerine İlişkin Bulgular	62
3.5.4. Üçüncü Ay Etkinliklerine İlişkin Bulgular	64
3.6. Uyum ve Hazırlık Çalışmalarında Veli Temasına İlişkin Bulgular	67
3.7. Uyum ve Hazırlık Çalışmalarında Öneriler Temasına İlişkin Bulgular	68

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

TARTIŞMA VE YORUM

4.1. Uyum ve Hazırlık Çalışmalarında Öğrenci Temasına İlişkin Sonuçlar	70
4.2. Uyum ve Hazırlık Çalışmalarında Sınıf Yönetimi Temasına İlişkin Sonuçlar	71
4.3. Uyum ve Hazırlık Çalışmalarında Okul Öncesi Temasına İlişkin Sonuçlar	72
4.4. Uyum ve Hazırlık Çalışmalarında Süre Temasına İlişkin Sonuçlar	73
4.5. Uyum ve Hazırlık Çalışmalarında Kitap ve Etkinlik Temasına İlişkin Sonuçlar	74
4.6. Uyum ve Hazırlık Çalışmalarında Veli Temasına İlişkin Sonuçlar	74
4.7. Uyum ve Hazırlık Çalışmalarında Öneriler Temasına İlişkin Sonuçlar	75

BEŞİNCİ BÖLÜM
SONUÇLAR VE ÖNERİLER

5.1. Sonuçlar	76
5.2. Öneriler	77
KAYNAKÇA	79
EKLER	88
Ek-1. Kişisel Bilgiler Formu	88
Ek-2. Görüşme Formu	89
ÖZET	90
ABSTRACT	91
ÖZ GEÇMİŞ	93

TABLULAR DİZİNİ

Tablo 1. İlkokul Haftalık Ders Programı	34
Tablo 2. Öğretmenlerin Kişisel Özellikleri	51

GİRİŞ

Problem Durumu

Bilimdeki hızlı gelişmeler insanın yaşadığı döneme etki etmekte ve yaşam biçiminde köklü değişikliklere yol açmaktadır. Günümüz, ekonominin önem kazandığı, kişinin ve toplumun refahını hedef alan teknoloji çağıdır. Teknolojideki yeni buluşlar ve gelişmeler kültürler arası geçişler topluma uyumu güçleştirmektedir. Bu nedenle değişen ve gelişen bir toplumda, bireylerin ve toplumun refah düzeyini arttırmak, sosyal, ekonomik ve kültürel kalkınmayı sağlamak için nitelikli insan gücüne gereksinim vardır (Sabunoğlu, 1999:5).

Eğitimde yenilik çalışmaları, devletlerin ekonomik düzeylerinin teoriye dayanarak geliştiğinin ortaya konulması sayesinde değerlendirilmiştir. Özellikle bilgi çağının yaşandığı günümüzde, devletler ekonomik düzeylerini düzenlemek amacıyla eğitim süreçlerinin düzenlenmesine daha fazla eğilim göstermeye yönelmişlerdir. Eğitimde yenilik çalışmalarının esas hedefi, toplumların gelişimini sağlamaktır. Bu hedef, eğitim süreçlerinin revizyonu, eğitim birimlerinde görev ve faaliyetlerin devam ettirilmesinde dikkate alınacak proseslerin farklılaştırılması, eğitim görevlilerinin görev ve sorumluluklarının yeniden tanımlanması gibi bazı aktivitelerle desteklenmektedir.

Bir toplumdaki yenileme çalışmalarını sağlayacak en temel öğe öğretmenlerdir (Eurydice, 2008:59). Öğretmenlerin eğitim sürecinin kalitesine ilişkin etki gücü başka unsurlara oranla daha etkindir. Bununla beraber öğretmenler hangi yeterliliklere sahipse yenileme çalışması sonucunda ortaya konulan ürünleri bu şekilde bireylere aktarmakta ve eğitim birimlerinde gereken uygulamaları yerine getirmektedir. Başka bir anlatımla eğitim süreçlerinde kazanımların tespit edilmesi, derslere ilişkin temaların artırılması, içeriklerin öğrencilerin gelişimsel özelliklerine uygun şekilde tasarlanması, kazanımlara ulaştıracak materyallerin sağlanması, eğitim

süreçlerinin teknoloji ile sağlanması ve benzeri yenilik çalışmaları yalnız yenileme çalışmalarını yerine getirecek öğretim elemanlarının sahip oldukları yeterliliklere bağlı olarak gelişmektedir.

Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk zamanlarında da farklı yenilikler yürürlüğe girmiştir. Bu yeniliklerden eğitim sürecine ilişkin olanlara Tevhid-i Tedrisat Kanunu'nun önerilmesi, Türk alfabesinin kabulü, okuma-yazma uygulamalarının genişletilmesi, köy enstitülerinin kuruluşu gibi faaliyetler örnek verilebilir. Bu dönemde eğitim yeniliklerinin hedeflediği sosyal gelişimi sağlama sorumluluğu öğretmenlere yüklenmiştir. Cumhuriyetin çağdaş değerlerinin topluma aktarılması, temel vatandaşlık kuramlarının kazandırılması, yeni Türk alfabesinin yurttaşlara öğretimi gibi birçok temada öğretmenler görevlendirilmiştir.

Okul hayatına başlamak, öğrenci için ilk kez karşılaşacağı bir durum oluşturmaktadır. Bu durum ne kadar sistematik biçimde planlanmış olsa da okul hayatının başladığı ilk zamanlarda öğrenci zorlanabilir; okula uyum sorunu yaşayabilir. O döneme değin ebeveyninin gözbebeği olan ve yoğunlaşılan bireyden, anne-babasından uzaklaşarak zamanının çoğunda önceden görmediği insanlarla beraber olması beklenir. Ancak, okula uyum sağlama konusunda her çocuk aynı beceriye sahip değildir. Buna karşın birey, okul öncesi dönem eğitim kurumuna başlamışsa eğitim sürecine daha kolay uyum geliştirecektir. Ama yine de okula başlama farklı ortama uyma demek olacaktır (Özgenel, 1992:24). Yeşil (2008) tarafından yapılan ve okul öncesi eğitimin çocukların ilköğretim 1. sınıftaki okula uyumlarına etkisinin ele alındığı çalışmada, öğretmenlerin görüşleri alınmıştır. Okul öncesi eğitim almış olma okula uyum sürecini hangi düzeyde etkilediğini ortaya koyacak biçimde açık uçlu sorular düzenlenmiş ve bu düşüncelere dayanarak anket ifadeleri hazırlanmıştır. Araştırmada okul öncesi eğitimin, ilköğretime uyumu kolaylaştırdığı ortaya konulmuştur. Erkan ve Kırca (2010) araştırmalarında okul öncesi eğitim alan-almayan bireylerin okula hazırbulunuşluk düzeylerinin cinsiyetlerine ve anne-baba öğrenim düzeylerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını ele almışlardır. Cinsiyet

bakımından hazırbulunuşluk düzeylerinde istatistiki farklılaşma belirlenmemiştir.

İlköğretime başlamak çocuğun yaşamında oldukça önemli bir olaydır. Birey bu dönemde, doğduğu ve büyüdüğü, kendini güven içinde hissettiği aile kurumunun dışındaki bir kuruma ve değişik bir ortama adım atmaktadır (Erkan, 2011:186). İlk kez evden ayrılmakta ve hiç tanımadığı yabancı bir ortama, onu koruyabileceğini düşündüğü kişilerden yoksun bir biçimde girmektedir. Evde istediği zaman istediğini yapabilme özgürlüğüne sahip olan çocuk, ilk kez zil çalmadan dışarı çıkamayacağını, etrafındakilerle toplu olarak hareket etmesi gerektiğini anlar (Oktay ve Unutkan, 2005:145). Bu ortamda uyulması gereken birtakım kurallar, farklı özelliklere sahip öğretmenler ve öğrenciler, başarması gereken dersler ve yapması gereken birtakım görevler bulunmaktadır (Dinçer, 2005). Kuşkusuz çocuktan da bu duruma uyum sağlaması ve başarılı olması beklenmektedir (Oktay, 2010). Birey açısından okula başladığı ilk haftalarda kurallara uyma, sosyal iletişim yaşama, duygu ve davranışlarını kontrol etme gibi özellikler önemli bir değerdir. Bireyler geçmişteki toplumsal-duyuşsal ve okul öncesi yaşantıları bakımından bu dönemde başarılı ya da başarısız olabilirler (Bilgili, 2007).

Birçok öğrenenin toplumsal yaşamla buluşması, ilkokul 1. sınıfta sağlanır. Bu zamanda yaşadıkları tecrübeler, hayatlarını şekillendirmesine olanak sağlar. Bu aşamada ilkokula başlamak bireyin hayatında önemli bir yer tutar. Birinci sınıfa başlamak birey için ilk defa programlı öğretimin gerektirdiği faaliyetlere katılmayı, öğretmenin talimatını yerine getirmeyi, belirli bir disiplindeki kurallara uymayı, en önemlisi de okuma ve yazmayı, aritmetik ve diğer konuları öğrenmeyi sağlar (Erkan ve Kırca, 2010:38). Bundan dolayı birinci sınıfın, hem öğretmen hem de öğrenci için önemli bir rolü vardır. Bu dönem, eğitim sisteminin asıl öğelerinden olan eğitim görevlilerine önemli sorumluluklar yüklemektedir. Bu sebeple kademeli ve mecburi eğitim sistemine geçiş, eğitim görevlilerinin görevlerini fazlalaştırmış; önceden uyguladıkları sistemi farklılaştırmalarını gerekli kılmıştır.

Milli Eğitim Bakanlığı 2012 yılında aldığı kararlarla 4+4+4 eğitim sistemine geçerek eğitimde yenilik çalışmalarına geçmiştir. Bu yasal düzenleme sürecinde okula başlama 60 aya indirilmiş; bu düzenleme çocukların daha küçük yaşta okumaya ve yazmaya geçmesine olanak sağlamıştır. Bu yönetmelik çerçevesinde, Milli Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu Başkanlığınca “Uyum ve Hazırlık Çalışmaları” isminde bir yönerge uygulamaya geçirilmiştir. Yönerge, 2012-2013 eğitim-öğretim yılıyla birlikte okula ilk kez giden ve 5 yaşını bitirmiş çocuklara yönelik, okullarda ilk 12 haftada yapılması gereken faaliyetleri içermektedir.

Uyum ve hazırlık çalışmalarının hedefi, birinci sınıfa yeni başlayan çocukların okuluna, öğretmenlerine, diğer öğrencilere, öğretim faaliyetlerine uyumunu sağlamak; birinci sınıf derslerine hazırlık çalışmaları yaparak okuma ve yazma çalışmalarına alt yapı kazandırmak ve Matematik, Hayat Bilgisi, Görsel Sanatlar, Oyun ve Fiziksel Etkinlikler, Müzik derslerindeki kazanımları belli düzeyde kazandırmaktır.

Okul öncesine giden ve gitmeyen çocukların aynı sınıfta bulunması; çocuklar arasında seviye farklılıklarının oluşmasına, okul öncesine giden öğrencilerin okuldan sıkılmasına, okul öncesine gitmeyen öğrencilerin okuldan soğumasına neden olabilir. Öğretmenler bir grup öğrenciyle daha fazla ilgilenirken diğer grup öğrencilerle daha az ilgilenmek zorunda kalmakta bundan dolayı okul öncesi eğitimi almayan öğrencilere toleranslı davranabilmektedirler. Buna bağlı olarak öğretmenlerin uyum ve hazırlık çalışmaları kapsamındaki tecrübelerinin, gerçekleştirdikleri etkinliklerin ve bu dönemde karşılaştıkları zorlukların belirlenmesini gerekli kılmıştır. Eğitim sistemlerinin en temel unsurlarından olan eğitim programlarının yürütülmesinde en büyük görev, şüphesiz ki öğretmenlere verilmektedir. Öğretmenlerin yürüttükleri programa ilişkin düşüncelerinin belirlenmesi, o programdaki çalışmalara yönelik zayıf ve eksik yanların ortaya çıkmasını sağlayarak, yetkililerin çalışmaları tekrar gözden geçirmelerine fırsat sağlayacaktır.

İlkokul 1. sınıflarda uygulanan uyum ve hazırlık çalışmalarının, öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesiyle ilgili literatürde yer alan çalışmaların büyük çoğunluğunda, nicel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Hâlbuki nitel çalışmalar, bir olgu hakkında anketlerle elde edilemeyecek derinlikte veriye ulaşılmasını sağlar ve nitel araştırmalarla daha derinlemesine analizler yapılabilir. Bu sebepten dolayı uyum ve hazırlık çalışmalarının öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesinin ve nitel araştırma yöntemiyle araştırılmasının daha çok fayda sağlayacağı düşünülmektedir.

Problem Cümlesi

İlkokul 1. sınıfa başlayan öğrencilerin uyum ve hazırlık çalışmaları sürecinde sınıf yönetimi, ilk okuma yazma becerileri ve okula uyumu ile ilgili yaşadıkları sorunlara ilişkin öğretmen görüşleri nelerdir?

Alt Problemler

1) İlkokul 1. sınıfa başlayan öğrencilerin uyum ve hazırlık çalışmaları sürecinde sınıf yönetimi ile ilgili yaşadıkları sorunlara ilişkin öğretmen görüşleri nelerdir? Okul öncesi eğitimi almış öğrenciler ile diğer öğrenciler nasıl farklılaşmaktadır? Farklı yaş grubu öğrencilerin aynı sınıfta olması nasıl etkilemektedir?

2) İlkokul 1. sınıfa başlayan öğrencilerin, uyum ve hazırlık çalışmaları sürecinde ilk okuma yazma becerileri ile ilgili yaşadıkları sorunlara ilişkin öğretmen görüşleri nelerdir? Okul öncesi eğitimi almış öğrenciler ile diğer öğrenciler nasıl farklılaşmaktadır? Farklı yaş grubu öğrencilerin aynı sınıfta olması nasıl etkilemektedir?

3) İlkokul 1. sınıfa başlayan öğrencilerin uyum ve hazırlık çalışmaları sürecinde okula uyumu ile ilgili yaşadıkları sorunlara ilişkin öğretmen görüşleri nelerdir? Okul öncesi eğitimi almış öğrenciler ile diğer öğrenciler

nasıl farklılaşmaktadır? Farklı yaş grubu öğrencilerin aynı sınıfta olması nasıl etkilemektedir?

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada ilkokul 1. sınıfa başlayan öğrencilerin, uyum ve hazırlık çalışmaları sürecinde sınıf yönetimi, ilk okuma yazma becerileri ve okula uyumu ile ilgili yaşadıkları sorunların öğretmen görüşlerinden yararlanılarak değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Araştırmanın Önemi

Öğrenciler için korku bütün duygular gibi hayatın bir parçasıdır. Öğrencilerin korkularını dile getirebilmeleri, gelişmeleri açısından sağlıklı olduğunu göstermektedir. Olağan korkular öğrencinin topluma ayak uydurmasının ve endişelerle başa çıkabilmesinin bir yöntemidir. Başka bir deyişle öğrencilerin güvende olmalarını sağlamada korku önemli bir göreve sahiptir. Öğrencinin uyumlu olmasını güçleştiren korkular bulunmaktadır ve bunların en önemlilerinden biri de okul korkusudur. Okul korkusu her öğrencide ortaya çıkan bir durum değildir. Fakat ortaya çıkması durumunda öğrencinin eğitim hayatını alt üst edebilir, ebeveynleri zor duruma düşürebilir.

İlköğretim, öğrenci için yeni bir yaşam alanıdır. Okulda öğrencinin tanımadığı başka öğrencilerle ve öğretmenlerle tanışması, öğrenmek mecburiyetinde kaldığı kazanımları ve uymak zorunda kaldığı kuralların olması, öğrencinin yeni ortama uyum sağlamasında zorluklarla yüzleşmesine sebep olmaktadır.

Okul, toplumun bir parçası ve kendisi de tek başına bir toplumdur. Ailede olduğu gibi, okul da hem toplum adına hem de kendisi bir toplum olarak kendi adına, çocuğun sosyal hayatının gelişmesi açısından sorumluluklar üstlenmiştir. Okula başlama yeni bir hayatın başlangıcı olması

sebebiyle, çocuklarda değişik bir takım davranışların meydana gelmesine sebep olmaktadır. Bazılarının özel bir ilgiye ihtiyaçları varken, bazıları ise aynı ilgiye ihtiyaç duymayabilir (Arslan, 2003).

Okula başlama döneminin 60 aya düşürülmesiyle öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerinin yetersiz olmasından dolayı okuma ve yazma çalışmalarına başlamalarında zorlandıkları görülmektedir. Bu nedenle 3 ay süreyle uyum ve hazırlık çalışmalarına ihtiyaç duyulmuştur.

2012-2013 eğitim ve öğretim döneminde ilk defa uygulamaya koyulan uyum ve hazırlık çalışmalarının değerlendirilmesine yönelik bu araştırmanın sonuçları programın etkililiğinin ve eksikliklerinin ortaya çıkarılması açısından önemli görülmektedir.

Sayıtlar

Araştırma aşağıdaki sayıtlar doğrultusunda yapılmıştır:

- Araştırmaya katılan öğretmenlerin sorulara doğru ve samimi cevap verdikleri,
- Araştırmaya katılan öğretmen örnekleminin evreni temsil ettiği kabul edilmiştir.

Sınırlılıklar

Araştırmada aşağıda sıralanan sınırlılıklar bulunmaktadır:

- Örneklem olarak 2013 - 2014 eğitim öğretim yılı Rize ili merkez ilçesinde bulunan 16 sınıf öğretmeni,
- Veri toplama araçlarından elde edilen bilgilerle sınırlıdır.

BİRİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL TEMEL

Bu bölümde, kuramsal temellere ve bu yönde yapılan ilgili araştırmalara yer verilecektir.

1.1. Temel Kavramlar

1.1.1. Eğitim

Eğitim, geçmişten bugüne yaşamın her alanında önemli bir konu olmuştur. Birçok araştırmaya kaynak teşkil etmiş, birçok araştırmanın çıkış noktası olmuştur. Yapılan çalışmalar farklı tanımlara yol açmıştır. Eğitim, Büyükkaragöz'ün (akt. Akyüz, 2000:20) ifade ettiği gibi, hayatın her kademesinde devamlılık arz eden bir davranış değiştirme sürecidir. İnsanlığın yaradılışından beri süregelen bir etkinlik alanı olan eğitim genel anlamıyla, insanlara belli davranışsal özellikleri kazandırma sürecidir (Demirtaş ve Güneş, 2002:47; Çelenk, 2004:2).

Gelişmekte olan toplumlar, yetişmekte olan yeni kuşaklara kazandırmayı öngördükleri davranışları rastlantılara ve kültürlenmenin gelişigüzel etkilerine bırakamazlar. Eğitim veren kurumların planlı ve amaçlı olduğu bilinmekle birlikte eğitim düzeyinin belirleyici ögesinin insan davranışları olduğu bilinmektedir (Akbaş, 2006:288). Bir çevre etkinliği olan eğitim, bireylere önceden oluşturulan davranışları kazandıracak düzeyde planlı bir ortam kurmayı amaçlamaktadır (Başaran, 1998:13).

1.1.2. Öğrenme

Eğitim bir neden, öğrenme ise bir sonuç bir anlam kurma işidir. Öğrenme, parmak izi kadar kişiye özgü bir durum olup bireylerin yaşamlarını sürdürebilmeleri ve yaşamın gereklerini yerine getirebilmeleri için gereklidir. Bu sebeple bireylerin çeşitli durumlarla etkileşimde bulunmaları ve birçok

davranışı kazanmaları gerekir.

Öğrenme, günümüzde bireyin pasif bir şekilde öğretmenin sunduğu tüm bilgileri olduğu gibi alması yerine, bireyin öğrenme sürecine etkin olarak katılması ve öğrenme sorumluluğunu üstlenmesi şeklinde bir değişim geçirmiştir. Öğrenme bir uyum sürecidir. Bireyin yaşantısı yoluyla elde ettiği kalıcı davranış değişiklikleridir. Öğrenme çeşitli eğitimciler tarafından günümüzde bireyin bildiklerini yapılandırması, keşfetmesi, yaratması ve ön öğrenmelerini geliştirmesi şeklinde tanımlanmaktadır (Uluğ, 1993:76; Başaran, 1998:24; Köksal, 1999:6; Dikmen, 2003:12; Erden ve Akman, 2003:130; Bukova, 2005:387; Titiz, 2005:21; Güneş, 2006:59).

Öğrenme üzerine yapılan tanımların hemen hemen hepsinde ortak nokta, bireylerin davranışlarında çeşitli yönlerde değişmelerin yaşanması, yaşanan değişimleri bireyin kendi yaşantısı yoluyla kazanması ve bu kazanımların sürekli, kalıcı izli olmasıdır (Cemaloğlu, 2000:22; Demirtaş ve Güneş, 2002:117; Çelenk, 2004:2; Senemoğlu, 2004:216; Keskinılıç ve Keskinılıç, 2005:5-6; Kalafat, 2007:47).

Öğrenme kavramı içerisinde öncelikle bireyin beyinde meydana gelen ve davranışlarına etki eden bir kavrama, olgunlaşma ve düşünme boyutunun olduğu görülmektedir (Çakıroğlu, 2006:197; Çırak, 2007:257).

Öğrenme durumunu belirleyen değişkenler olarak, öğrencinin zekası, yaşı, olgunlaşma düzeyi, güdülenmişliği, geçmiş yaşantıları, beklentileri, hazır bulunuşluğu, dikkati gibi bireysel değişkenler, öğrenilen konunun zorluğu veya kolaylığı, somut ve soyutluğu, yalın ve karmaşıklığı gibi konu örüntüsü değişkenleri, öğrenme-öğretme sürecinde yararlanılan strateji, yöntem ve teknik değişkenleri, öğretene değişkenleri sayılabilir (Keskinılıç ve Keskinılıç, 2005:5-6; Çırak, 2007:262; Öksüz, 2007:231).

1.1.3. Öğretme

Öğretme, eğitimin planlı ve programlı bir şekilde belirli zaman diliminde ve belirli bir ortamda gerçekleştirilmesidir. Öğretme, öğrenme sürecinin yönlendirilmesi, kolaylaştırılması ve kılavuzlanması işidir. Bir başka deyişle, öğretim sürecini planlama, programlama, düzenleme ve kılavuzlama işidir. Öğretim ile amaçlanan, öğrenmenin niteliklerini yerine getirmektir. Öğrenmeyi sağlama ve rehberlik etme etkinliğidir. Öğretenin yaptığı iş olan öğretme, öğrencide istendik yönde ve kalıcı izli davranış değişiklikleri meydana getirme sürecidir (Cemaloğlu, 2000:22; Erden ve Akman, 2003:131; Çelenk, 2004:3; Keskinılıç ve Keskinılıç, 2005:5-6; Öksüz, 2007:230).

1.1.4. Harf

“Dildeki sesleri karşılayan ve abeceyi oluşturan işaretlerdir. Dildeki bir sesi gösteren ve alfabeyi oluşturan işaretlerden her birine harf denir. Türk alfabesinde 29 harf vardır. Bunların sekizi ünlü, yirmi biri ünsüzdür” (Güleryüz, 2004:45; Türk Dil Kurumu, 1998a:947). Harfler bir araya gelerek anlamlı söz gruplarını oluştururlar. Daha çok yazılı anlatımda kullanılır.

1.1.5. Hece

“Bir solukta çıkarılan ses veya ses birliğidir” (Türk Dil Kurumu, 1998a:974). Hece bir cümlenin okunuşundaki ses baskısı olup bir veya birkaç harf grubundan oluşur. Ağzın bir hareketiyle çıkan ses ya da ses öbeklerine hece denir (Köktürk ve Gül, 2005:97). Ağızdan bir çırpıda çıkan hecede anlam aranmaz. Türkçede heceler en az bir en fazla dört sestem oluşur. Ünsüz harfler tek başlarına hece oluşturamazlar. Hece için mutlaka ünlü harflere ihtiyaç duyulur. Türkçenin ünlüyle biten hecelerine açık hece, ünsüzle biten hecelerine kapalı hece denir (Güleryüz, 2004:26).

1.1.6. Ses

“Kulağın duyabildiği, akciğerlerden gelen havanın ses tellerinde oluşturduğu titreşimdir” (Türk Dil Kurumu, 1998b:947). Harflerin konuşma diline yansımadır. Her dilin kendine ait sesleri vardır. Ses bazen bugüne kadar kullanılan okuma yazma yöntemlerinin çıkış noktasını oluşturmuş, bazen de öğretim yöntemlerinin içinde bir aşama olarak kullanılmıştır (Güleryüz, 2004:47).

1.1.7. Kelime

“Duygu ve düşüncelerin gerek sözle gerekse yazıyla anlatımında kullanılan anlamlı ses veya ses birliği, söz, sözcük olarak bilinen kelimelerdir” (Türk Dil Kurumu,1998a:1264). Kendi başlarına anlamları olan veya anlamı olmadığı halde cümlede anlamı bütünleyen, duyguları, düşünceleri somutlaştıran, canlandıran, cümle kurmada önemli görevi olan bütünlerdir (Güleryüz, 2004:48; Köktürk ve Gül, 2005:113).

1.2. Okula Hazırlık ve Başlangıç

Öğrenci ilk defa programlı öğrenimin gerekliliği olan faaliyetlerde bulunmak, belirli bir düzen içerisinde kurallara uymak, öğreticinin direktiflerini uygulamak ve bunlardan önemlisi de okuma-yazma, sayılarla ilgili konuları anlamak gibi sorumluluklarla karşı karşıya kalmaktadır. Bu açıdan ilkokul birinci sınıf, hayat süresince kullanacağımız okuma-yazma ve sayılar gibi önemli konuları öğrenmek ve ileride okula ve öğrenmeye karşı yaklaşımımızı yönlendirmek bakımından en temel aşamalardandır (Oktay, 1983).

Bazı çocuklar, okula büyük istekle başlarlar; öğretmenin yönlendirmelerine kolayca uyarlar ve oldukça karmaşık bir görev olan okuma yazma işini de kolaylıkla başarabilmektedirler. Bazı çocukların ise okula ilk başladıklarında istekli görünmelerine karşın düzenli bir öğrenme

programına uymakta güçlük çektikleri gözlenmektedir. Diğer bazı çocuklar da zaten isteksizce geldikleri okuldaki faaliyetlere katılmak için gayret bile gösterememektedir (Oktay, 1998:4).

Zaman ilerledikçe öğrenci, artık anlık etkilerini geciktirebilir ve zamanla daha akliselim olmaya başlamaktadır. Okul öncesi zamandaki öğrenciliğinden farklı olarak, temel eğitimin ilk zamanları öğrencinin somut düşünme, son zamanlar ise soyut düşünme evresinde olduğu zamandır. Bu safhada öğrenci sayısal simgeler, soyut anlatımlar, temel kurallar ve mantık gibi daha soyut ifadeleri algılamaya başlamaktadır. Yedi yaşına yanaştıkça, öğrenciler sorunlarını daha önceki zamanlarda kullanamadıkları, bilişsel yöntemlerle somut bir biçimde çözüm bulmaktadırlar. Çocukların bu yaşlarda okul ortamına katılmalarıyla, olayları farklı açılardan görebilmeleri ve karmaşık ilişkiler hakkında kavramsal düşünmelerinin aynı zamanda denk gelmesi pek rastlantı olmadığı düşünülmektedir (Yavuzer, 2000:57).

Okula giden insanların hayatları sırasında, zihinlerinden atamadıkları en mühim anılarından bir kısmı okulda geçen ilk yıllardır. Belli bir yaştan önce (okula başlamadan önce) çocuk, “sadece oyun oynayan” bir varlık olarak değerlendirilmektedir. Okula başlama yaşı birçok ülkede farklılık göstermektedir. Buna örnek olarak Avusturalya’da çocuklar tecrübeleri dikkate alınmaksızın olgun görünüşleri ve genetik yapılarından dolayı 5 hatta 4 yaşında okula başlamaya hazır sayılmaktadırlar. Bununla birlikte İngiltere de okula başlama yaşı 5’tir. Almanya’da 6, Hollanda ve Finlandiya’da 7 yaş olarak belirlenmiştir.

Okulun başlangıç zamanlarında yaşanan iyi veya kötü hayatlar, çoğunlukla çok üzerine düşünülmeyen birtakım faktörlere dayanır. Bu faktörlerden biri hazırbulunuşluktur. Thorndike (Akt. Senemoğlu, 2004:220), hazırbulunuşluk kavramını şöyle açıklamıştır:

1. Birey faaliyet uygulamaya hazırlıklıysa, faaliyetleri uygulamaktan mutluluk duyar.
2. Birey faaliyetleri uygulamaya hazırlıklıysa, ancak faaliyetleri uygulaması izin verilmezse, bu durum kişide hırçınlık yaratır.

3. Birey faaliyetleri uygulamaya hazırlıklı değilse ve faaliyetleri uygulamaya zorlanırsa hırçınlık yaratır.

Hazırbulunuşluk; en basit ve yalın şekliyle; herhangi bir faaliyeti gerçekleştirmeye bilişsel, duyuşsal, sosyal ve fiziksel olarak hazır hale gelmedir. Temel eğitimde hazırbulunuşluk düzeyinin saptanması, öğrencinin ilk andan itibaren okul hayatına uygun kişisel durumlarına yönelik olarak rehberlik yapılmasını sağlamaktadır.

Kişiye doğruyu yol gösteren bir rehberlik süreciyle; yaşamını planlamada, faaliyet göstermede bilgi ve beceriyle donanımlı hale gelmede imkan sağlanır. Okullarda çocuklara, halkın ve kişinin ihtiyaçlarına göre evvelden belirlenen programlar uygulanmaktadır. Bu programlarla öğrenciler okula ve öğrenmeye daha hazır hale gelmektedirler. Anaokulları ve okula alıştırma programları bu düzeyi daha da arttırmaktadır.

1.3. Birinci Sınıf Öğrencilerinin Özellikleri

Türkiye’de 66 ayını dolduran çocuklar birinci sınıfa kabul edilmektedirler. Velinin izni ile 60-66 ay arası öğrencilerde birinci sınıfa kayıt olabilir. Birinci sınıf öğrencisinin, okuma yazma eğitimini alabilmesi için zihinsel, bedensel, duyuşsal ve sosyal gelişiminin tamamlanmış olması gerekir.

1.3.1. Zihinsel Gelişim

Öğrencilerin zihin gelişimi denince dil gelişiminin yanı sıra bilhassa eğitim yönünden mühim olan algı, öğrenme, akıl yürütme, problem çözmeye gibi kabiliyetlerini ifade etmek gerekir (Cemaloğlu ve Yıldırım, 2005:88).

Bu yaşlarda çocukların dil gelişimi hızlıdır. Bazı zamanlar dili bir büyük gibi kullandığı görülür. Birey eski kelime birikimini geliştirir, kelime repertuarı üç bin sözcüğe ulaşır. Bu kelimelerin büyük kısmı ön ad ve ilgeçtir. 6 yaş grubundaki bir çocuk olaylarla nesnel arasındaki ilişkiyi

kurmayı başarabilir (Yavuzer, 1987:116).

Okumayı öğrenen öğrencinin kelime repertuarı artar ve doğru tümce yapılarına ulaşmaya başlar. Altı ile yedi yaş dönemi öğrencileri, kısa tümceleri düzgün söyleyebilme yeteneği kazanmıştır. Tutukluk ve kekemelik gibi konuşma bozuklukları her ne kadar okul döneminde ortaya çıkmaktaysa da okul, bu bozuklukların artmasına neden olan bir ortamdır (Cemaloğlu ve Yıldırım, 2005:88).

Bu zamandaki öğrencilerde soyut düşünme halen gelişmemiştir. Piaget'ye göre, somut işlemler süresinde olan bireyler yeni bir sürü düzen geliştirir; gruplandırma ismi verilen bu işlemin özel mantıksal bir niteliği de vardır. Bu çağdaki bir öğrencinin düşüncesinin temel özelliği de bu grupta kabiliyetine sahip oluşudur. Bundan “sınıflama, sıralama, serileme, değişmezlik, sayı ve mekân” ifade edilir. Sınıflama ve sıralama gibi gruplamalarda aynı süreçte öğrencide organize etmeyi ve düzen kurmayı geliştirir (Yavuzer, 1987:114).

Zihin gelişimi yönünden bu zamandaki çocuk, eşyalarla ve durumlarla etkileşimde bulunarak daha basit bir şekilde öğrenmeyi sağlar. Öğrenme olayını görme ve deneme ile gerçekleştirir. Çocuk, değerlendirmeden ve yorumlamadan, olduğu gibi alma yoluna gitmektedir. Varlıkları, olayları, olguları bir bütün düşünen çocuk dikkatini uzun süre ilgi duyduğu nesnelere veremez. Duygularıyla hareket eden çocuk için sınıf çalışmaları somut düşüncelere dayalı olmalıdır. Bu sebeple, eşya, bol araç gereç yardımıyla oyuna, faaliyete ve yaşayarak öğrenmeye dayalı uygulamalara gidilmelidir (Ertürk, 2001).

Sonuç olarak:

- Kolay sebep-sonuç ilişkilerini ifade eder.
- Olaylar arasındaki benzer ve farklı durumların ayrımını yapar

ve söyler.

- Saat ve zaman kavramını anlamaya başlar.
- Bir olaydan sonra ne olabileceğini tahmin eder.
- Rakamları anlamaya başlar. Kolay toplama ve çıkarma işlemlerini yapar.
- Günlük deneyimlerini anlatır.
- Anlamını bilmediği kelimeleri sorar. Kelime dağarcığı artmıştır.
- Bu dönemin sonunda yabancı dil öğrenmek için hazır duruma gelir.
- Sessiz okuması, sesli okumasına nazaran daha hızlıdır.

1.3.2. Bedensel Gelişim

İlköğretimin ilk dönemlerinde bedensel gelişim bireyin ilk zamanlarına göre daha yavaş ilerler. Birinci sınıf öğrencisi bedensel gelişim yönünden, çok hızlı olmamakla birlikte, henüz gelişme halindedir. Bu gelişme baştan ayağa, içten dışa doğru bir seyir izler. Okul öncesi dönemde birçok öğrencide uzağı görememe problemi varken, okul zamanında bu problem ortadan kalkmaktadır (Senemoğlu, 2004:222). İşte bu nedenle çocuğun fiziksel gelişimi okuldaki başarısını büyük ölçüde etkiler (Calp, 2003).

Büyümenin ilk çocukluk dönemine göre yavaşladığı ve gelişimin daha çok küçük kaslarda olduğu yıllardır. Küçük kaslar gelişim halinde olduğu için çocuğun hareketleri kaba sabadır.

Bu yaş çocuğu sürekli bedensel gelişim içinde olduğundan alınan besinlerin çoğu bedensel büyüme açısından önemlidir. Bu sebeple aileler beslenmeyle ilgili aydınlatılmalıdır.

Öğrencideki küçük kaslar; parmak ve bilek hareketleri, gözün el hareketlerine uyum sağlaması, konuşmasını etkileyen boğaz ve dil kasları daha tam gelişemediği için bu yaş çocuğu dakik hareketleri yapamaz. Çocuk devamlı bir hareketlilik içindedir. Sağlıklı bir çocuk, devamlı bir hareketlilik halindedir. Onların bu hareketliliği, büyüme ve gelişme halinde olduklarının çarpıcı örneğidir. Bu dönemde çocuk konuşkan, cıvılcıvılcı ve yaşam dolu olup sokulgan ve sevimlidir (Yörükoğlu, 1993:32-33).

Bu dönem çocuğu sürekli hareket halinde olduğuna için yorulduklarının farkına varmazlar. Bundan dolayı çocuklar için dinlenme faaliyetleri yaptırılmalıdır. Ayrıca bu dönem çocukları çok hareketli oldukları için kazalarla karşı karşıya kalırlar bunun için önlemler alınmalıdır.

Çocuk yaparak ve yaşayarak öğrenir. En iyi öğrendiğimiz şeyler kendi kendimize yaparak öğrendiklerimizdir. Birinci sınıf çocuğunun hareket ihtiyacından dolayı öğrenme şekli oyundur. Oyun çocukların bedensel ve zihinsel olarak gelişmesinde en önemli etkiye sahiptir. Birinci sınıfta eğitim öğretim faaliyetleri, hareket ve oyuna uygun olmalı ve çocuğun oyun ihtiyacına cevap vermelidir. Bu bakımdan öğretmen, öğretim yılı başında çocukların zevk aldığı oyunları tespit etmelidir. Okuma ve yazma çalışmalarını oyun havasında verilmelidir.

Sonuç olarak;

- Yatay, dikey, eğri ve eğik çizgiler çizer.
- Kolay şekilleri keser.
- Atma ile tutma davranışları içeren faaliyetlere katılır.

- Başlama ve durma komutlarına uyarak tempolu yürür.
- El ve yüz temizliğini yapar.
- Kendi başına giyinmeyi ve soyunmayı yapar.
- Dişlerini fırçalar.
- Tuvalet gereksinimi ile ilgili işleri yapar.

1.3.3. Duygusal Gelişim

Birey içeriden ve dışarıdan gelen etkilere tepki verir. Bu tepkiler kişinin daha çok iç yaşamı ile ilgilidir. Bunlar duygu ve coşku terimleri ile ifade edilir. Duygusal yaşam kişinin toplumsal ve kişilik gelişimi ile öğrenme davranışlarını etkilemektedir (Tuna, 1997:11-12).

Öğrenci duygusal gelişiminin köklerini, aile içinde oluşturduğu etkileşimle alır. Öğrencinin ailesi ile birlikte geçirdiği yaşantılar okuldaki gelişimini ve ileri dönemdeki duygusal gelişimini etkiler. Bununla birlikte çocuğun duygusal gelişiminde okulda edinilen yaşantıların, aile yaşantıları kadar önemli olduğu dikkate alınmalıdır (Tuna, 1997:11-12).

Çocukları duygusal açıdan daha iyi geliştirmek için okuldaki plan ve programlar ona göre yapılmalıdır. Çocukların duygusal gelişimi için okullarda uygun etkinlikler düzenlenmeli ve etkinlikler için uygun araç gereçler seçilmelidir. Başarı duygusu tattırılarak duygusal olgunluk geliştirilmelidir.

Duygusal olgunluk, eğitimin en önemli amaçlarından birisidir. Bunda kalıtımın ve çevrenin rolü vardır. Kalıtım üzerinde etki yapılamayacağına göre, çevreye yani eğitime önem verilmelidir (Gülşin, 2005:12).

Çocuğun psikolojik gereksinimlerini şu şekilde sıralayabiliriz (Nas,

2004:18):

- Saygı duyulup sevilmesi,
- Beğenilip onanması,
- Olduğu gibi kabul edilmesi,
- Başarıyı tatması,
- Özgüven.

Duygusal olarak gelişmemiş çocuklarda okuma alanında sorunlar görülür. Anne ve babasına aşırı düşkün olan sessiz, sıkılgan ve çekimser çocuklar okumayı huzur ve rahatlıklarını bozan bir öğrenme faaliyeti olarak görürler. Bazı çocuklar da başka öğrenme durumlarında uğramış oldukları başarısızlıklara, okuma öğreniminde de uğrayacaklarından korkarlar. Çeşitli nedenler yüzünden duygusal gelişimi aksayan çocuklarda görülen güdülenme, dikkat, ilgi ve irade yokluğu okuma öğrenimini de olumsuz yönde etkiler (Razon, 1980:77).

Sonuç olarak;

- Kızgınlık, mutluluk, sevgi gibi duygularını belli eder.
- En önemli duygusal gereksinimleri beğenilmek, değer verilmek ve sevmektir. Anne, baba ve öğretmen tarafından gördükleri sevgiye paralel olarak ruh sağlıkları da o derecede gelişir.
- Cinsiyetinin farkındadır ve ona uygun davranışlar sergiler.
- Başarılı olabilmek için son derece gayret gösterirler. Gerçek anlamdaki başarıya ulaşamazlarsa kafalarında kurguladıkları başarılarla övünürler.
- Onlara göre iyi ve kötü olmak ebeveynlerinin onların davranışlarını beğenip beğenmemesi ile ilgilidir.
- Hareketlerinin ebeveynleri tarafından onaylanması son derece

önemlidir. Kusurlu yanlarının farkına varılması onlar için kaygı verici bir durumdur.

1.3.4. Sosyal Gelişim

Her gelişimde olduğu gibi toplumsal gelişim de belli bir yaşta oluşmaz; her yaşın kendine göre bir olgunluk seviyesi bulunmaktadır. Okul hayatıyla ilk kez karşılaşan bir çocuktan istenecek toplumsal olgunluk seviyesi şu şekildedir: Öğrenci başka kişilerle iyi ilişkiler oluşturabilir, arkadaş çevresine uymakta fazla zorluk yaşamaz, eleştirileri fazla kızgınlık belirtileri göstermeden kabul eder, öfkesini ve hoşuna gitmeyenleri açığa vurmadan kontrol altına alabilir, anne ve babasıyla sıkı olan ilişkileri gevşeme göstermiştir. Çocuk için artık ailesi dışındaki başkaları ile beraber çalışmak da olağan bir durumdur. Bu durumu kavramasıyla okula gitmekte olduğunun farkına varmıştır. Çocuk, okula başlamak için gerekli olan toplumsal olgunluğa ulaştığında, okulda yeni arkadaşlar edineceğinin, yeni şeyler öğreneceğinin verdiği mutluluğu hisseder, yuvadan uçmak isteyen kuş gibi, anne-babayı okula kaydettirmesi için istek duymaktadır (Binbaşoğlu, 1995:25). Bazı çocuklarda okul öncesi döneminin bencillik, inatçılık, geçimsizlik gibi özellikleri devam ediyor olsa bile; bu sınıf çocuğu zamanla sosyalleşme eğilimindedir. İşbirlikli etkinliklerden hoşlanır ve grup çalışmalarında görev alabilir. Aynı zamanda iyimserdir, kendine yapılan kötülüğü çabuk unuttur (Calp, 2003). Eleştiriden hoşlanmazlar, alay ve aşırı şakalardan alınırlar (Aybar ve Soğucaklı, 2003).

İlkokula başlayan bir çocuk için bu dönem aile ya da anaokulu gibi dar bir çevreden çıkıp ilkokul gibi çok daha geniş bir çevreye girdiği ve kişilerarası ilişkilerin ve buna paralel olarak çocuğun sosyalleştiği bir dönemdir. Sosyal gelişimin belki de en önemli basamağını bu geçiş oluşturur. Çünkü bu dönem kişinin sosyal yaşama girdiği ilk dönemdir.

Sonuç olarak;

- Bu yaşta toplu halde oyun oynayabilirler.
- Arkadaşlık uzun süreli değildir.
- Yakın arkadaşlarını kendi cinsleri arasından seçerler.
- Diğer sınıf ve okul öğrencilerine karşı cephe oluştururlar.
- Öğretmeni onun için ilgi ve hayranlık duyacağı kişidir. Kendini göstermeye çaba harcar.
- Çocukların bu dönemde çok yaptığı şikayet çoğunlukla öğretmenin dikkatini çekmek amacıyla yapılır.

1.4. İlköğretime Başlama Yaşının Öne Çekilmesi

Araştırmalar bilişsel, duyuşsal, sosyal ve psikomotor yönden okula başlamak için hazır hale gelen öğrencilerin okul hayatlarında başarı seviyelerinin daha yüksek olduğunu, hazır hale gelmeden okula başlayan öğrencilerin ise okul hayatlarında başarı seviyelerinin daha düşük olduğunu ve okulu bırakma eğilimlerinin daha yüksek seviyelerde olduğunu ortaya çıkarmıştır.

18 Haziran 1983 yılında çıkarılan kanun tasarısı ile 1983-1984 yılı Eylül ayında 5 yaşını doldurmuş bugünkü tasarıda olduğu gibi 6 yaşına girmiş öğrenciler 1. sınıfa başlamaktadır. Bu uygulamaya, hiçbir hazırlık yapılmadan geçilmiştir. İlköğretim programları, materyaller, öğretmen eğitimi, destek faaliyetler vb. planlanmadan uygulandığı için başarı sağlanamamıştır (Gürkan, 1988).

2012 yılında çıkarılan kanun tasarısıyla (4+4+4 eğitim sistemi)

öğrenciler ilköğretimin birinci sınıfına 5 yaşından itibaren başlarlar. Bu da 5 yaş için uygun olan gereksinimler ortaya konulmadan, okul ve öğretmen ihtiyaçları göz ardı edilerek, bilimsel gerçeklerle uyuşmayan aceleyle alınmış bir karardır. Çünkü yetişkin bir bireyin bile ortalama dikkat süresi 15-20 dakikadır. Bu sistemde 5 yaşındaki çocuktan yaklaşık 40 dakika hareketsiz halde oturması, ders dinlemesi ve faaliyetlere katılması istenmektedir. Okul öncesinde bile bir öğretmen ve yardımcısının gerçekleştirmede zorlandığı uygulamayı bir öğretmenin kendi başına uygulaması çok zordur. Çocuk gelişimi açısından da bu düzenleme yetersizdir. Sınıf ortamında gün boyunca eğitim görmek 5 yaş çocuğu için gelişim özellikleri açısından ters bir durumdur. Aynı zamanda temizlik sorunu meydana gelecek ve toplu hastalanmalar artacaktır. Bunun yanında 5 yaşındaki bu çocuklar için güvenlik önlemleri de ayrı ele alınmalıdır (Güven ve Işık, 2006:125).

Eylül ayı sonu itibariyle 66 ayını dolduran çocukların ilkokul birinci sınıfa kayıtları yapılır. Gelişim açısından ilkokul için hazır olduğu düşünülen 60-66 ay arası olan çocuklardan, ebeveynlerinin yazılı onayı olanlardan da ilkokul birinci sınıfa kaydı yapılır.

Okul yetkilileri yaş itibariyle kayıt hakkını elde eden çocuklardan 66, 67 ve 68 ayını dolduranları, velisinin yazılı isteği ile; 69, 70 ve 71 ayını dolduranları ise ilkokul için hazır halde olmadıklarını belgeleyen sağlık raporuyla okul öncesi eğitim almaları sağlanır veya bir yıl kayıtlarını erteleyebilir (Değişik ikinci fıkra: RG-14/8/2013-28735).

1.5. Dünya’da Okula Hazır Oluş ve Okula Başlama

Günümüzde, bütün ülkelerde okula başlamak için uygun olan yaş ve özellikler farklıdır. Almanya bu zorunlu eğitimi 6 yaşında verir. Bu yaş öncesi olan eğitim zorunlu değildir. Bu ülkede eğitimde çocuğun toplum içinde sorumluluğunu yerine getiren bir birey olarak gelişmesi amaçlanmaktadır. Alman anaokulları, ailenin sunduğu eğitim ve yetiştirme çabasını tamamlamayı da amaçlar, hem bilgi edinmeyi hem de duygusal

gelişmeyi de vurgular. Okulöncesi eğitim kurumları, 3-5 yaş arasındaki çocuklara içinde buldukları yaş ve ihtiyaçlara uygun anaokullarının eğitsel, sosyal görevlerine bağlı olarak hizmet sunulmasını amaçlamıştır. Özellikle bütün 5 yaş çocuklarına ilkokula geçişlerini kolaylaştıracak pedagojik teşviklerin verilmesi, anaokullarının bütün çocuklara hizmet götürebilmesi için çocukların oturdukları mahallere yakın ihtiyaca yönelik anaokullarının yeterli miktarda sağlanmasını hedeflemektedir (Dere ve Poyraz, 2001:160).

Finlandiya’da zorunlu eğitim 7 yaşında başlar. Okulöncesi eğitim zorunlu değildir. Bu ülkede kırsal kesimlerde birçok amacı bulunan gündüz bakım evi şeklinde ilköğretim okulları bulunmaktadır. Fransa’da ise zorunlu eğitim yaşı 6’dır. Okulöncesi eğitim zorunludur. İlkokul 1. sınıfa başlamadan önce çocuklar 1-2 yıllık bir okulöncesi eğitimden geçmektedir (Oktay, 1998:7).

İsrail bu eğitimi 5-16 yaşlarında verir. Çocukların %90’ından fazlası okulöncesi eğitim almaktadır. Eğitim İsrail’de hayatın bir parçasıdır ve bütüncül bir yol kat eder (Acarlar, 1994:176).

İngiltere’de zorunlu okula başlama yaşı 5’dir. Okulöncesi eğitim kurumları ilköğretime bağlı olarak bütüncül eğitim yaklaşımı benimsenmiştir. ABD eyalet şeklinde olduğu için her eyalet kendi eğitim yapısını oluşturur ve yönlendirme ile ilkokula başlanır (Dere ve Poyraz, 2001:162).

Japonya’da okulöncesi eğitim çok yönlü olarak devam eder. Amaç çocukları ilkokula hazırlamaktır. Okula başlama geleneksel olarak 6 yaşında başlar. Okul Japonlar için büyük bir role sahiptir (Dere ve Poyraz, 2001:163).

Belçika’da zorunlu eğitim 6 yaşında başlar. Anaokullarının birçoğu ilkokula bağlıdır ve buralardaki eğitim gerçek anlamda bir eğitim değildir (Dere ve Poyraz, 2001:164).

Danimarka’da okula başlama yaşı 7’dir. Okulöncesi eğitimindeki hedef okula hazırlık değildir çocuklar için güvenli ve uyarıcı bir mekân hazırlamaktır (Oktay, 1998:8).

Avusturya’da zorunlu eğitim 6 yaşında başlar. Okullar ülkemizdeki gibi eylül ayında başlar, haziran ayında son bulur. Okulöncesi eğitim 4 yaşından itibaren isteğe bağlı olarak gidilen ve çocuklara okuma-yazma ve hesaplama ait temel kavramların öğretildiği 6. yaşın tamamlanmasına kadar devam etmektedir (Dere ve Poyraz, 2001:165).

Eğitim seviyesi yüksek birçok ülkede (Finlandiya, Amerika Birleşik Devletleri, İngiltere) okula bir uzman denetiminde başlanır. Ebeveyn ve çocuk bu eğitime birlikte karar verir. Çocuğun yaşı temel alındığında birçok ülkede çocuklar aynı yaşta okula başlarlar. Bu yaş aralığı 5-8 yaş civarında değişiklik gösterse de genel olarak 6 ve 7 yılı tamamlamış çocuklar okula gitmektedir. Eğitim seviyesi yüksek ülkelerde okul öncesi eğitimine gitmek mecburi iken ülkemizde okul öncesi eğitimi zorunlu değildir. Ülkemizde şehir merkezlerinde okul öncesi eğitimi alan öğrenci sayısı fazla iken taşrada ise okul öncesi öğrencileri taşımalı eğitim kapsamına girmedikleri için bu öğrencilerin sayıları daha azdır.

Okula başlamada ise okuma olgunluğu ön plana çıkmaktadır. İngiltere’de yapılan araştırmalarda tam okumanın, yani okul olgunluğuna tam ulaşma yaşının, 9-14 yaşlar arasında değiştiği ortaya konmuştur. Yapılan pek çok çalışmada okul yaşının 5.9 ile 6.3 yaşları arasında değişmesinin olgunluk açısından en verimli sonuçlar verdiği ve bu yaşların çocuklar için okula başlamanın en uygun zaman olduğu belirtilmiştir. Buna paralel olarak birkaç ayın esneklik payı olarak değişebileceği de ortaya konmuştur. Ayrıca yaz aylarında dünyaya gelen çocukların ay olarak daha şanslı ve eğitim avantajına sahip olduğu da bilinmektedir (Sharp, 1998).

1.6. Okula Uyum

Hazır olma kavramı olgunlaşmaya göre daha geniş çerçeveli bir kavramdır. Hazır olma kavramı, kişinin bir işi ortaya koyabilmesi için gerekli beceri, tutum ve ön bilgileri elinde bulundurmasıdır.

Okula hazır olma, öğrencinin herhangi bir duygusal zorluk yaşamadan, basit bir şekilde ve yeterli düzeyde öğrenebilmesini ifade eder. Önceden bilgi ve becerilerin kazanılması esnasında bazı alanlarda zorluk çeken öğrencinin, bunları basitçe yapabilme düzeyine gelmiş olması beklenir. Ailesinin dışında ilk defa farklı bir ortam olan sınıf ortamında çocuğun sorumlulukları bulunur. Yalnızca sınıf ortamına tek başına girmesi değil, ders esnasında sırasından kalkmaması, öğretmenin söylediğini anlaması ve yönergeleri uygulaması gerekir. Fakat birinci sınıftaki çocuklar için en önemli görev okumayı ve yazmayı öğrenmiş olmasıdır.

Okumaya hazırlık ve okula hazırlık kavramları birlikte kullanıldıkları gibi birbirlerinin yerine de kullanılır. Ne şekilde kullanılırsa kullanılsın, temel amaç öğrencinin kendisinden beklenen sorumlulukları okulda başarılı bir şekilde yapabilmesidir.

Okul olgunluğu; çocuğun zihinsel, bedensel, sosyal ve duygusal anlamda ilkokulda yapması gereken sorumlulukları hazır hale gelmesi demektir. Pek çok öğrenci (bilhassa okulöncesi eğitiminin çok geliştiği bu zamanda) altı yaş seviyesinde bu olgunluğa erişecek düzeydedir. Bazen kişisel farklılıklar okul olgunluğunun da yaşını değiştirebilir. Gelişim aşamaları bütün öğrenciler için aynı kalsa da, pek çok öğrencinin bu aşamalardan geçişi, diğer öğrencilerden yavaş ve hızlılık konusunda farklılık gösterebilir (Doğuş Okullar Grubu Rehberlik Servisi, 2006:10-11).

Öğrenci için okul olgunluğu ya da okula hazır hale gelme, öğrencinin okul eğitimini başaracak gelişimsel seviyeye ulaşması olup okul başarısı için büyük öneme sahiptir (Özdemir Kılıç, 2004).

Okula uyum, öğrenme ortamlarının ya da okul kültürünün gerektirdiği birçok özelliklerle çocuklarda bulunan birçok özelliğin üst seviyede öğrenme amacıyla uyumlu bir biçimde birlikte olma derecesidir.

Okul uyumuna ayak uyduran öğrenciler aktiftirler, dikkatli davranırlar, faaliyetlere katılımcı, kendi başlarına iş yapabilirler ve ders başarıları üst seviyededir. Diğer taraftan bu öğrenciler öğretmenleri ve yaşlılarıyla samimi ve güven ilişkileri kurarlar. Her yıl eğitim-öğretim başlamasıyla (okul öncesine ya da ilkokula başlansın), öğrenciler ve ebeveynleri açısından yorucu bir süreç başlar. Birçok beklenen ve beklenmeyen tepkiler ortaya çıkar. Bu dönemde onları anlamak ve bilmek gerekir. Onlara sabır göstermek ve yardımcı olmak gerekir. Bu yöntemlerin dışındakilerde pek etkili değildir.

Birey, büyüdüğü ailenin içerisinde duygusal, fiziksel, zihinsel gelişimini tamamlayarak hayatına devam eder. Sevilmeye, ilgi duyulmaya ve korunmaya muhtaçtır. Ona destek olunmasına ihtiyacı çoktur. Birey ilk üç yılını tamamlamasıyla birlikte farklı bir gelişim alanı olan sosyal gelişim açısından ailesi yeterli gelmemeye başlar. Anne ve babalar devamlı, “Arkadaş istiyor” gibi kelimeler kullanmaya başlarlar. Toplumsal ihtiyaçlar zamanla yükselmeye başlar.

Okul kavramı bu dönemde hayatlarına girer. Bu zamandaki çocuk sosyal açıdan birçok ihtiyaç duysa da duygu açısından diğer evrelere kıyasla farklı ortamlarda alışık olmadığı insanlarla bir arada bulunduğunda huzursuz olur. Gereksinimlerini ne şekilde karşılayacağını bilemez. Ev ortamında annesi ya da ona bakan diğer kişiler bu zamana kadar gereksinimlerini karşılıyorken bundan sonra ne olacaktır (Onu okuldan almaya gelmezlerse? Acıkınca ne yapmalı? Onu unutulursa? Okulda mı kalacak?)? Bunun gibi endişeleri genellikle ağlayarak açığa vururlar. Özellikle alışkanlıklarının hiçbirinin değişmemesi için direnç gösterirler. Bu zamana kadar annelerinden ayrılmamış öğrencilerde okul çağı sıkıntılı geçebilir. Bu güne kadar ihtiyaçları başkalarınınca doyurulan çocuk, artık ihtiyaçlarını karşılamak için

kendisi bir şeyler yapmak zorundadır. Bu durumda çocuk için yeterince endişe doğurmaktadır.

Yaşı büyüdükçe çocukların becerileri artacaktır. Bu da çocukların kendilerini ifade edebilmelerini daha kolay sağlayacaktır. Çevrelerini ikna etmeleri onlar için daha kolaylaşacak ve gösterdikleri tepkileri de farklılaşacaktır.

Okul öncesine başlamada bazı öğrenciler daha kolay uyum sağlar. Farklı çevreye kolaylıkla daha çabuk ayak uydurur ve bu şekilde yaşamı sürer.

Öğrencilerin bazıları ilk zamanlarda olumsuz tepki göstermezler. Her şey yolundaymış gibidir ama zaman geçtikçe öğrenci olayları fark eder. Kafasında kurguladığı ve gerçekte olan aynı değildir. Okula gitmek istememe, anneden ayrılmama davranışları sergiler ve sınıf içine girmekte güçlük çekerler.

Çocukların bazıları ise ilk zamandan beri tepkilidir. Evden çıkmak ve okula gitmek istemezler. Anneden ayrılmakta ve sınıftaki faaliyetlere katılmakta güçlükler yaşar, yaşatır ve ağlayarak tepki gösterirler. Bu gösterdikleri tepkiler çocuktan çocuğa göre değişir.

Tepkilerini gösteren öğrencilerde tepinme, ağlama, etrafı dağıtma, çevresine zararı dokunabilecek fiziksel tepkiler verebilirken, tepkilerini veremeyen pasif kalan öğrencilerde de içe kapanma, sessizlik, yemek, tuvalet ve uyku problemleri ortaya çıkar. Bu uyum sorunlarının 1-2 hafta içinde çözüme ulaşması amaçlanır. Bu sıkıntılar 1 aydan fazla devam ediyorsa başka bir müdahale yoluna gidilmelidir.

Okula uyum aşamasında öğrencinin göstermiş olduğu bu tepkiler, yalnızca anaokuluna başlayacağı dönem ortaya çıkmaz. 2-3 sene anaokuluna gittikten sonra ilkokula başlayacağı dönemde de bu tepkiler ortaya çıkabilir.

Okul ve öğretmen kavramları öğrenci için gelişmiş olmasına rağmen bazı öğrenciler ilkokula başlarken uyum aşamasında güçlükler yaşamaktadır.

1.7. 4 + 4 + 4 Eğitim Sistemi

Eğitim sisteminin yenilenmesiyle birlikte, üniversiteden önceki eğitim üç kademede oluşturulacaktır. İlk kademe ilköğretimin dört yılını kapsayacak ve beşinci sınıftan itibaren, öğrencilerin istediği alanlarda eğitim olanağı sunulacaktır. Bu kademede öğrenciler, ortaöğretim programlarına hazırlık için dersler alacak. Öğrenciler genel derslerden başka, seçmeli dersler de alabilecek. Öğrenciler, 5, 6, 7, 8. sınıflarda olan seçmeli derslerden sayısal, sözel veya mesleki eğitim türlerini seçebilecekler. Seçmeli olan bu dersler üst sınıflarda artarak lise türlerini etkileyecektir. 3. kademede öğrencilerin eğitimini açık öğretimde alma hakları vardır. Değişikliklerden biri de, 5 yaşını dolduran çocukların okula başlamasına olanak sağlamıştır. Yeni uygulanmaya konan haftalık ders programı aşamalı şekilde hazırlanmış ve bu programda türlü değişikliklere neden olmuştur.

1.7.1. İlkokul Haftalık Ders Programı

Dört sınıftaki ders saati otuz saattir. Matematik dersleri haftada dörtten beşe çıkmıştır. Yabancı Dil eğitimi ikinci sınıfa inmiştir. Fen Bilimleri dersi üçüncü sınıfta da olacaktır.(Tarih: 25.06.2012 Değişiklikle)

Tablo 1

İlkokul Ders Programı

Dersler	1. Sınıf	2. Sınıf	3. Sınıf	4. Sınıf
Türkçe	10	10	8	8
Matematik	5	5	5	5
Hayat Bilgisi	4	4	3	
Fen Bilimleri			3	3
Sosyal Bilgiler				3
Yabancı Dil		2	2	2
Din Kültürü & Ahlak Bilgisi				2
Görsel Sanatlar	1	1	1	1
Müzik	1	1	1	1
Oyun & Fiziki Etkinlikler	5	5	5	2
Trafik Güvenliği				1
İnsan Hakları, Yurttaşlık & Demokrasi				2
Serbest Etkinlikler	4	2	2	
Toplam Ders Saatleri	30	30	30	30

Tablo 1’de ifade edildiği üzere Oyun ve Fiziki Etkinlikler dersi 1, 2, 3. sınıfta haftada iki saatten beş saate çıkmıştır. Görsel Sanatlar ve Müzik dersleri haftada iki saatten bir saate inmiştir. 4. sınıfa İnsan Hakları, Yurttaşlık ve Demokrasi dersi getirilmiştir.

1.7.2. 4+4+4 Eğitim Sisteminin Avantajları ve Dezavantajları

Okullardaki katsayı farklılığından dolayı 8 yıllık zorunlu eğitimde her lise farklı katsayı uygulaması ile öğrencileri mezun etmiştir. Anadolu Öğretmen Liseleri merkezi sınavlarda açık ara puan farkıyla ön sıradadır. Fakat bu sistem ile bu katsayı farklılığı ortadan kalkmış ve eğitimde fırsat eşitliğini sağlanmıştır.

8 yıllık zorunlu eğitimle birlikte farklı yaş grubundaki öğrencilere (6 yaşındaki bir çocukla 14 yaşındaki bir gence) aynı ortamda eğitim sunulmuştur. Bu farklılık öğrencilerin psiko-sosyal yönden olumsuz

gelişmesine sebep olmuştur. Okul içindeki bu yaş farkı sosyal sorunlara da neden olmuştur. İlgi duydukları alanlar, oyun şekilleri, arkadaş çevresi gibi bazı faktörler değişiklik göstermektedir.

8 yıllık zorunlu eğitimle birlikte çocuklar ilköğretimden 14-15 yaşlarında mezun olmuştur. Bu durumda alan seçimi yönünden geç kalınmasına neden olmuştur. 4+4+4 eğitim sistemi bu geç kalınmışlığı ortadan kaldırmak için bireylerin yeteneklerini erken yaşlarda keşfedip başarılı olmalarını sağlar ve çocukların okula başlama yaşının 5 yaş olduğu uygun görür. Mezun olma yaşı da 1 yıl erken yani 13-14 yaş civarında olacaktır.

8 yıllık mecburi eğitimde 6 yaşındaki öğrenci eğitime mecburi olarak tabi tutulmuştur. Yapılan kanun tasarısıyla 5 yaşını dolduran okula başlar ve bu da 5 yaşındaki öğrencinin zihinsel ve bilişsel yönden hazır olup olmadığı sorusunu ortaya çıkarır.

Uzmanlar gelişimsel açıdan 6 yaştan küçük olan öğrencilerin ilkokula başlamak için hazır olmadığını vurgularlar. Her birey gelişim açısından farklılık gösterdiği için bazılarının daha erken yaşlarda bazılarının ise daha geç yaşlarda gelişimlerini tamamladıklarını savunurlar. Bu farklılıklar küçük öğrenciler için büyük öneme sahiptir. Birkaç ay onlar için çok önemli farklılıklara neden olur. Bunun da öğrencilerin psikolojisinde ve başarısında önemli sorunlar doğuracağını vurgularlar.

Daha oyun dönemindeki bu çocuklara öğretmenler okuma-yazma ve matematiksel işlemleri nasıl öğretecekler? Tuvalet eğitimi tam olarak kazanamamış öğrenciler hijyen problemi ile nasıl baş edecek? Yaşlılarından daha küçük olan öğrencilerin ezilmesi ve fiziksel kazaları fazla yaşanmasının önüne nasıl geçilecek? Her okul zamanıyla birlikte ortaya çıkan “ayrılık anksiyetesi” denilen, öğrencilerin ebeveynlerinden ayrılmak istememelerinin, bundan dolayı oluşan ağlama nöbetlerinin önü nasıl alınacak? 5 yaşında okula başlayan öğrencinin huzursuz ve disiplinsiz davranmasıyla nasıl baş

edilecek? Bu dönem çocuğunda el-göz koordinasyonunun, ince motor becerilerin, soyut düşüncenin gelişmemiş olmasının ve dikkat dağınıklığının önüne nasıl geçilecek?

Gelişmiş ülkelerden Fransa'da, öğrenciler ilkokula 6 yaşında başlıyorlar. Bu ülkede çocuklar 3 yaş ile birlikte okul öncesi eğitimi alıyorlar. Belçika'da bu eğitim 3 yıl sürüyor. Yine Finlandiya, Danimarka, Kanada, İsveç, İtalya, Almanya, ABD, İsviçre, Norveç ve Hollanda'da çocukların tamamına yakını okul öncesi eğitimini alıyor. Bizde ise bu oran daha düşük seviyededir. Bundan dolayı, ilkokuldan önce, öğrencilerin ilgilerini belirleyip, zekâlarını ve yeteneklerini verimli bir hale getirmek; saygılı, uyum sağlayıcı ve özgüveni yüksek kişiler yetiştirmek hedefiyle kişilere kaliteli okul öncesi eğitimi geliştirilerek verilmelidir.

Eğer 60 ayını doldurmuş öğrencilerin ilkokula başlaması gerekiyorsa okul öncesi eğitim de yaygınlaştırılmalıdır. Bu tasarının gerçek anlamda uygulanabilmesi için okul öncesi eğitimin 2-3 yaşında başlaması gerekmektedir. Bu sistemi uygulayan ülkelerde okul öncesi eğitim bu yaşlarda başlamaktadır. Türkiye'de de bu sistemin iyi yerleşmesi için okul öncesi eğitimin bu yaşlarda başlaması ve anaokullarının sayısının artırılması gerekmektedir.

Okulların fiziki şartlarının hazır hale getirilmeden 4+4+4 eğitim tasarısı uygulamaya geçirilmiştir. Bu da 8 sınıfın bir ortamda bulunduğu ilköğretimin İlkokul ve Ortaokul diye iki ayrı binaya ayrılmasını zorunlu kılmıştır. Fakat tek binada eğitim veren okullar da bulunmaktadır. Bu okulların ayrılması bazı sıkıntıları ortaya çıkarmıştır. Çözüm olarak sabahçı öğlenci uygulamasına geçilse de aynı dersliklerin kullanılması sorunlar ortaya çıkarmıştır.

Okulların fiziki şartları iyileştirilmeden, okulların binaları, sınıfları ve bahçeleri birbirlerinden ayrılmadan bu sorunlar ortadan kalkmayacaktır. Derslikteki sıralar tek kişilik değilse en fazla iki kişilik sıralar oluşturulmalı

ya da her çocuğun birbiriyle etkileşim içinde olabileceği U düzeni biçimindeki sınıf düzenine geçilmelidir. Sınıflarda çocukların sayıları azaltılarak 20-25 kişilik sınıflar oluşturulmalıdır. Bu da yeni sınıfların oluşturulmasını gerektirecektir.

Ebeveynler yeni sistem hakkında yeterince bilgiye sahip değillerdir ve bunun için ebeveynlere yeni sistem hakkında bilgiler sunulmalıdır. Toplantılar ve seminerler düzenlenerek ebeveynler bu sistem hakkında bilgi sahibi olmalıdırlar. Çünkü ebeveynler sistem hakkında bilgi sahibi olmadıkları için endişe duymaktadırlar. Ebeveynlerin bu süreçte çocuklarına daha iyi yardımcı olmak için görevleri artmıştır.

1.8. Uyum ve Hazırlık Çalışmaları Programı

Bu bölümde MEB tarafından oluşturulan Uyum ve Hazırlık Çalışmaları Programı'nın gerekliliği, amacı, kapsamı ve programda yer alan etkinliklerin organizasyonu hakkında bilgi verilmiştir.

1.8.1. Uyum ve Hazırlık Çalışmaları Programının Gerekliliği

Uyum ve Hazırlık Çalışmaları Programının gerekliliği öğretmen kılavuz kitabında şöyle ifade edilmektedir; çocuk yönünden ilkokula yeni başlamak onun yaşamında oldukça önemli bir yere sahiptir ve okuma-yazma yaşamı boyunca devam eden bir süreçtir. Bunun önemi çocuğun okul ve sosyal hayatı boyunca kullanacağı bilgi ve yeteneklerinin temelini birinci sınıfta atılacak olmasıdır. Okuma ve yazma becerisinin kazanılması, geliştirilmesi ve hem okul yaşamında hem de sosyal yaşamda etkili bir şekilde kullanılması bu sınıf düzeyinde yapılacak çalışmalara bağlıdır.

Okuma-yazma sadece okuldaki başarıyı etkileyen bir süreç değildir. Bu süreç yaşam boyu devam eder. Bu beceriler aynı zamanda bir ülkenin gelişmişlik göstergeleri arasındadır. İlkokul birinci sınıf, öğrenci için farklı açılardan da oldukça önemlidir. Çünkü onlar yeni bireylerle, öğretmenleriyle,

yeni öğretim ortamıyla ilk kez bu dönemde tanışacaklardır. Bu ilklerin onlar üzerinde bırakacağı izler düşünüldüğünde gerek oryantasyon haftası gerekse ilk 2-3 aylık sürecin planlanma zorunluluğu ortaya çıkar. Öğretmenin çocuklara karşı kullandığı ilk dil, sınıfta kullandığı yöntemler, sınıf ortamı gibi değişkenler çocukların kaygılı ya da rahat olmasına neden olacaktır. Bu sebeple birinci sınıfa ilk olarak okuma ve yazma gibi etkinliklerle başlamak yerine çocukların öğretimine daha sağlıklı başlamaları için eğitim ve öğretim harmanlanarak sunulmalıdır. Bu sebeple çocuğun gelişimini değişik yönlerden ele alacak şekilde hazırlanmış faaliyetlere yer verilmesi gerekir. Çocukların zevk alacakları oyunlar düzenlenmeli; çizme ve boyama etkinlikleriyle, kesme ve yapıştırma etkinlikleri, şarkılı oyunlar ve şarkılarla hikâye okuma zamanları düzenlemek ayrıca şiir dinleme, ses ve yazı bilinci farkındalığı açısından faaliyetler tasarlamak daha yararlı olacaktır (MEB, 2012:1).

1.8.2. Uyum ve Hazırlık Çalışmaları Programının Amacı ve

Kapsamı

Uyum ve hazırlık çalışmaları on iki haftalık bir süre için düzenlenen faaliyetleri kapsamaktadır. Bu faaliyetlerin üç temel hedefi vardır.

Birincisi; ilkokul birinci sınıfa başlayan çocukların okul ortamına, arkadaş çevresine, öğretmenine, öğretim etkinliklerine uyum sağlamasını kolaylaştırmak,

İkincisi; birinci sınıftaki derslere hazırlık yapmalarını sağlayarak okuma-yazma etkinliklerine temel oluşturmak,

Üçüncüsü; Matematik, Hayat Bilgisi, Müzik, Oyun ve Fiziki Etkinlikler, Görsel Sanatlar derslerindeki hedefleri belirli bir şekilde uygulamaktır (MEB, 2012:1).

İlk okuma yazmaya hazırbulunluşluk çalışmalarının Uyum ve Hazırlık çalışmaları boyunca nasıl şekilde ele alındığı aşığıda açıklanmıştır; İlkokul 1. sınıftaki en önemli hedeflerden birisi okuma-yazma becerilerini öğrenmektir. Bu kazanımları etkili bir şekilde kazanmak için (MEB, 2012:1);

- Sesleri tanıma,
- Dinleme,
- Görsel algının geliştirilmesi,
- Görsel okuma,
- İletişim kurma,
- Dikkat süresini uzatma,
- Ses benzerliği,
- Ses farkındalığı ve yazı bilincinin kazandırılması,
- Çizgi etkinlikleri gibi becerilerin oluşturulması büyük öneme sahiptir.

1.8.3. Uyum ve Hazırlık Çalışmaları Programında Yer Alan

Etkinliklerin Organizasyonu

Öğretmen kılavuz kitabı ile öğrenci çalışma kitabında bulunan faaliyetlerin hepsi okul öncesi ile ilkokul birinci sınıf öğretim programlarının ortak noktası olarak görülebilir (MEB, 2012:2).

Programda okul öncesi kazanımlarına yönelik etkinliklerle öğrencilerin hazır olma durumlarının incelenmesi, birinci sınıf kazanımlarına yönelik etkinliklerle de öğrencilerin okuma ve yazma becerilerine hazırlanması amaçlanmıştır. Program kapsamında yer alan etkinlikler basitten karmaşığa, yakından uzağa, kolaydan zora öğrenme ilkelerine göre tasarlanmış olsa da öğrencilerin gelişim özelliklerine göre etkinliklerin değiştirilebileceği ifade edilmektedir.

Öğretmen kılavuz kitabının sayfa kenarlarında bulunan farklı renkler dersleri simgelemektedir.

- Matematik - Mavi
- Türkçe - Kırmızı

- Oyun ve Fiziki Etkinlikler – Pembe
- Hayat Bilgisi – Yeşil
- Görsel Sanatlar – Turuncu
- Müzik - Leylak (lila)

İhtiyaç duyulduğunda renkler yardımıyla derslere ilişkin etkinliklere ulaşılabilir. İlk hafta (oryantasyon) etkinliklerinde ders ayrımı gözetilmemiştir. Etkinlikler bir bütün olarak ele alınmıştır.

Öğretmenlerin kitap okuma çalışmalarında kullanabilecekleri metin seçimleri şöyle ifade edilmiştir;

Okuma çalışmaları sizin belirleyeceğiniz metinler ve kitaplar aracılığıyla yapılacaktır. Dolayısıyla bunların seçiminde öğrencilerinizin ilgi alanlarını dikkatte bulundurarak hikâye, şiir ve öykü gibi türlerin öğrencilerin ilgilerini çekebileceği unutulmamalıdır. Öğrencilerinizi olabildiğince iyi örneklerden seçilen metinlerle buluşturarak bu metinleri onlara planlandığı gibi sık sık okuyunuz. Yapacağınız okuma çalışmaları öğrencilerinizin okumaya karşı olumlu bir tutum geliştirmelerine yardım ederken en önemlisi ana dil sevgisinin yerleşmesini sağlayacak ve aynı zamanda ses farkındalığı kazanmalarında da önemli bir rol oynayacaktır. İlk günlerde onlara okuyacağınız hikâyeleri seçerken dikkat sürelerinin gelişmekte olduğunu bilmeli ve eğitim ortamında dile dayalı dinleme becerilerini yeni edineceklerini göz önünde bulundurmalı ve az metinli çok görselli hikâyeler seçmeye özen göstermelisiniz. Etkinlik süreleri tahminî olarak verilmiştir. Zaman planlaması istenildiği gibi yapılabilir. Öğrenci özellikleri, sınıf ve çevre olanakları gibi nedenler sürelerin değişmesinde etkili olabilir (MEB, 2012:3).

1.9. İlgili Çalışmalar

Bu bölümde araştırma konusu ile ilgili olan ve araştırmada yer alan değişkenleri kapsayan ulusal ve uluslararası çalışmalar incelenmiş, bölüm sonunda çalışmalarda ulaşılan benzer veya farklı sonuçlar karşılaştırılarak değerlendirilmiştir.

1.9.1. Uyum ve Hazırlık Çalışmaları ile İlgili Yurt İçi Çalışmaları

Karakelle (1998) çalışmasında okuma yeteneğinin kavratılmasını engelleyen bilişsel etkenleri araştırmıştır. Araştırmasında, çocukların okuma yeteneğini kavramadan evvel sahip oldukları belirli bilişsel nitelikler ile okuma becerisini kazanma süresi ve yılsonu okuma hızı üzerindeki etkilerini incelemiştir. Uygulama iki ilköğretim okulunda, rastgele olarak belirlenen 2 birinci sınıfta bulunan toplam 96 çocuk üzerinde yürütülmüştür. Örneklemde yer alan öğrencilerin harflere duyarlılık, fonolojik farkındalık, görsel-işitsel uyarınları değerlendirme ve sözel yetenek becerileri tespit edilmiş, daha sonra grup yıl boyunca izlenerek okuma becerisini kazanma süreleri ve yılsonundaki okuma hızları belirlenmiştir. Araştırma sonucunda, okuma hızı üzerinde harflere duyarlılık ve fonolojik farkındalık becerilerinin; okuma ve okuma hızı üzerinde görsel-işitsel uyarınları değerlendirme becerilerinin önemli bir etkisi olduğu tespit edilmiştir.

Yangın'a (2007) göre, öğrencilerin ilk okuma ve yazma yeteneklerini hedeflenen düzeyde kavrayabilmelerinde, öğrenmek için hazır olma düzeyinin rolü önemlidir. Çocukların ilk okuma-yazmayı kavramaya yönelik faaliyetleri, ilkokulların 1. sınıfında, ilk okuma-yazmaya hazırlık döneminde yer almaktadır. Diğer taraftan, yurdumuzda sayılarının artması amaçlanan okul öncesi eğitimde de öğrencilerin ilk okuma-yazmayı kazanmalarına yardımcı olacak faaliyetler uygulanmaktadır. Bu araştırmanın hedefi, okul öncesi eğitim yuvalarının 6 yaş civarındaki çocukların yazmayı kavramaya yönelik hazır oluş düzeyini saptamaktır. Araştırmanın bulguları, 2003-2004 eğitim yılında, başkentteki okul öncesi eğitim yuvalarının 6 yaş civarındaki

64 çocuğa araştırıcının geliştirdiği ölçeğin kişisel şekilde yurütmesiyle ulaşılmıştır. Araştırmada öğrencilerin kalem kullanış durumlari, yon kavramlari hakkındaki bilgileri ve düzgün kesme, katlama ve yapıştırma becerileri incelenmiştir. Sonuç olarak, örneklemdaki çocukların % 14,1'inin kalemi düzgün tutamadığı; % 34,4'ünün çizgi çalışmalarında kâğıdı düzgün tutamadığı; % 40,6'sının göz ile defter aralığındaki normal mesafeyi bırakamadığı ve çocuklardan % 4,7'sinin "iç ve dış" kavramlarından birini; %10,9'unun "alt ve üst" ifadelerinden tekini, % 3,1'inin ikisini; % 31,3'ünün "sağ ve sol" ifadelerini bilmediği tespit edilmiştir.

Çelenk'in (2008) yapmış olduğu araştırmanın amacı, ilkokula gitmeye başlayan 1. sınıf çocuklarının okuma ve yazma öğrenimine uygun tecrübe ve birikimlerini (duyusal gelişim düzeyi ile okuma ve yazma öğrenmeye hazırlık düzeyleri) incelemektir. Araştırmanın örnekleminde, sosyo-ekonomik açıdan farklı düzeyde bulunan üç okuldan 103 öğrenci bulunmaktadır. Uygulanan testler sonucunda çocukların okuma ve yazma öğrenimine yönelik çok önemli tecrübe ve birikimlerle okula başladığı ve okul öncesi dönemde alınan anaokulu eğitiminin öğrencilerin okuma ve yazmaya hazırlık düzeylerini geliştirdiği tespit edilmiştir.

Cinkılıç (2009) tarafından yapılan araştırmada ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin okul olgunluğu düzeyleri çeşitli değişkenler (okul öncesi eğitim, okul öncesi eğitime gitme zamanı, kız ya da erkek oluşu, kardeşinin olup olmayışı ve ebeveynlerin eğitimi) yönünden değerlendirilmiş ve okul öncesi eğitimin etkilerinin ilköğretim ikinci sınıfta da devam edip etmediği incelenmiştir. Araştırmanın örneklemini 104 kız, 104 erkek toplam 208 birinci sınıf ve 112 kız, 112 erkek toplam 224 ikinci sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırma sonucunda ilkokul 1. sınıf çocuklarının okul olgunluk seviyelerinde; okul öncesi eğitim alma, okul öncesi eğitime devam süresi ve kardeş sayısı değerkenleri açısından anlamlı fark olduğu görülmüştür. Cinsiyetin okul olgunluğu üzerinde etkisi olmadığı belirlenmiştir. Bunun yanı sıra okul öncesi eğitimin olumlu etkisinin ilköğretim ikinci sınıf öğrencileri üzerinde devam ettiği tespit edilmiştir.

Erkan ve Kırca (2010) yapılan çalışmada okul öncesi eğitimin ilkokul 1. sınıf çocuklarının okula hazırlamadaki etkisini cinsiyet ve ebeveynlerin eğitim seviyesine göre araştırmıştır. Çalışmanın örneklemini içerisinde anasınıfı olan ilkokulların 1. sınıfında eğitim alan 170 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmanın bulguları Metropolitan Okula Hazır Bulunuşluk Testi ve Aile Anket Formu uygulanarak alınmıştır. Bulguların çözümlenmesinde, t-Testi ve Çift Yönlü Varyans Analizi kullanılmıştır. Çalışmanın sonuçları, okul öncesi eğitimin ve ebeveynlerin eğitim seviyelerinin öğrencilerin okula hazır olmaları üzerinde kayda değer bir farklılık olduğunu ortaya çıkarmıştır. Fakat cinsiyetin okula hazır olma düzeyi üzerinde etkisinin kayda değer düzeyde olmadığını ortaya koymuştur.

Erkan (2011) yapmış olduğu araştırmada, sosyo-ekonomik yönden farklı seviyedeki ilkokul 1. sınıf öğrencilerinin okula hazırbulunuşluklarını çeşitli değişkenler açısından (okul öncesi eğitime gidip gitmeme, cinsiyet ve ebeveynlerin eğitim seviyeleri) incelemiştir. İlkokulların birinci sınıflarından 179 öğrenci araştırmanın çalışma grubunu oluşturmaktadır. Uygulanan testler sonucunda, sosyo-ekonomik düzeyin, annenin eğitim seviyesi ve okul öncesi eğitiminin öğrencilerin okula hazır olmaları üzerinde kayda değer bir fark oluşturduğu belirlenmiştir. Bununla beraber babanın eğitim seviyesinin ve cinsiyetin okula hazır olma üzerinde anlamlı bir fark oluşturmadığı tespit edilmiştir.

Şimşek'in (2011) yaptığı çalışmada, araştırmacı tarafından oluşturulan okuma yazmaya hazırlık programının, okul öncesi dönemde bulunan çocukların yazı farkındalığı becerilerine etkisi incelenmiştir. Çocukların yazı farkındalığını değerlendirmek için bir kontrol listesi oluşturulmuştur. Oluşturulan kontrol listelerinin güvenilirlik geçerlik çalışmalarının ardından çalışma grubu olarak belirlenen 15 deney 15 kontrol olmak üzere 30 çocuğa sekiz haftalık okuma yazmaya hazırlık programı uygulanmıştır. Programın başlangıcında ve sonunda uygulanan testler ile çocukların yazmaya hazırlık durumları tespit edilmiş ve anlamlı bir gelişme olup olmadığı incelenmiştir. Araştırma sonucunda yürütülen okuma-yazma

hazırlık sürecinin yazma becerilerini olumlu şekilde yönlendirdiği belirlenmiştir. Eğitim programının kalıcılığına yönelik kalıcılık testinde ise eğitim programının etkisinin devam ettiği saptanmıştır.

Başar'ın (2013) yapmış olduğu çalışmaya göre, önceki yıllarda 6 yaşını bitiren bireyler ilkokul birinci sınıfa başlıyorlardı. Yeni eğitim sistemiyle 2012-2013 eğitim-öğretim yılında 60-66 aylık çocuklar ebeveynlerin izniyle ilkokula gittiler. Çocukların okula başlamalarıyla öğrenme zorluğu ve okula uyumlarıyla ilgili tartışmalar başladı. Haberler yapıldı. Bu görüşlerin hepsi süreç henüz başlamamışken ve uygulama yapılmadan vakıf ve sendikaların yapmış olduğu eleştirilerdi. Bu çalışmada ilkokul birinci sınıfa 60-66 ay arası başlayan çocukların ilk okuma-yazmasının öğretmenlerden faydalanılarak incelenmesi hedeflenmiştir. 2012-2013 eğitim-öğretim yılında Uşak'ta çalışan 26 birinci sınıf öğretmeni araştırmanın çalışma grubunu oluşturmuştur. 60-66 ay arasında bulunan çocukların okulun ilk zamanlarında okula uyum ve kişisel öz bakım becerilerinde (tuvaleti kullanma, tuvaletten sonra ellerini yıkayabilme ve kıyafetlerini giyme, tek başına beslenebilme) yeterli düzeyde olmadıkları görülmüştür. Fakat eğitim-öğretim yılı sonunda bu becerileri yapabildikleri görülmüştür. Aynı durum çocukların birinci sınıfın ilk zamanlarında kalemi tutabilme, satıra düzgün yazabilme, harfleri doğru yazabilme, yazı tahtasını kullanabilme becerilerinde yeterli düzeyde olmadıkları görülmüştür. Eğitim-öğretim yılı sonunda çocukların okumayı ve yazmayı öğrenebildikleri görülmüştür.

Çögenli ve Uçansoy (2013) yapmış olduğu çalışmada, uyum ve hazırlık çalışmalarını öğretmenlerin görüşlerine göre belirlemeyi hedeflemiştir. Nitel olarak yapılan bu çalışmada bulgular 10 sınıf öğretmeninden yarı yapılandırılmış görüşme formuyla alınmıştır. Bulgular betimsel analiz yöntemiyle analiz edilmiştir. Çalışmada, görüşme sorularından yararlanılarak öğrenci, süre, etkinlik, öğretmen, veli, öneriler ve diğer dersler olarak temalar ve bu temalara yönelik alt temalar oluşturulmuş ve kodlar belirlenmiş. Öğretmenlerin örnek görüşlerine yer verilmiş ve

kodlar açıklanmıştır. Çalışmanın sonuçlarına bakarak öğretmenler zamanın yeterli olmadığını, etkinlikleri basit bulduklarını, etkinliklerin diğer dersleri kazandırmakta yeterli seviyede olmadığını, öğrencilerin sıkıntılar yaşadıklarını bildirmişlerdir. Benzer şekilde sınıf yönetimi açısından güçlükler çektiklerini ve velilerin farklı tutumları olduklarına yönelik görüş bildirmişlerdir.

Delican (2013) araştırmasında Uyum ve Hazırlık Çalışmaları sürecinin okuma ve yazmaya hazırbulunuşluğa etkisini belirlemek amaçlamıştır. Bu amaç doğrultusunda ilkokul birinci sınıfa başlayan 61–78 aylık öğrencilerin dinleme, konuşma, okumaya hazır olma, yazmaya hazır olma, görsel algı ve dikkat becerileri; başarı testi, gözlem, görüşme ve doküman analizi teknikleri ile incelenmiştir. Örnekler Sivas ili 93 birinci sınıf öğrencisidir. Araştırma sonucunda Uyum ve Hazırlık Çalışmaları Programının birinci sınıf öğrencilerinin dinleme, konuşma, okumaya hazır oluşluk, yazmaya hazır oluşluk, görsel algı ve dikkat becerilerini olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

İnam (2013) araştırmasında ilkokulların birinci sınıflarında 3 ay boyunca yürütülen uyum programı ile çocukların uyum ve hazırlık kitaplarını incelemiştir. Çalışmada süreçte ve kitaplarda olması gereken özelliklerin çocukların hazırbulunuşluk seviyesine uygunluğunu öğrenmek için öğretmenlerin görüşleri yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanarak alınmıştır. 22 sınıf öğretmeniyle Ankara’da yürütülen bu araştırmanın sonucunda, sınıf öğretmenlerinin uyum ve hazırlık çalışmalarından memnun kalmadıkları belirlenmiştir. Çalışmanın kitaplarında bulunan faaliyetlerin okul öncesi eğitim alan ve 6 yaştan büyük öğrenciler için yeterli olmadığı tespit edilmiştir. Diğer taraftan programın hedeflerinden biri olan okuma-yazma becerisine hazır hale getirme konusunda da istenen düzeyde olmadığını sonucuna ulaşılmıştır. Çalışmaya katılan sınıf öğretmenleri çalışma kitaplarının çocukları düşündürmeye ve soru sormaya yönlendirecek düzeyde olmadığını ve okulların fiziki yapılarının da 5 yaşındaki öğrenciler için ve programdaki çalışmalar için yetersiz olduğunu belirtmiştir.

Şahin ve diğerleri (2013) araştırmalarında, anasınıfı ile sınıf öğretmenlerinin ilkokula hazır olma sürecine yönelik görüşlerinin belirlenmesini ve kıyaslanmasını hedeflemiştir. Araştırmada 70 öğretmenle (35 anasınıfı ve 35 sınıf öğretmeni) görüşme yapılmıştır. Bulguların incelenmesi sonucunda, ilkokula hazır olmanın tanımı, ilkokula hazır olma sürecinde önemli birey ve yerler, ilkokula hazır olma sürecinde okul öncesi eğitim, ilkokula hazır olma sürecinde görülen güçlükler ve ilkokula hazır olma süreci için öneriler diye temalar oluşturulmuş. Diğer taraftan, anasınıfı ve sınıf öğretmenlerinin ilkokula hazır olma sürecine yönelik görüşlerinin birbirine yakın olduğu belirtilmiştir.

Turan ve diğerleri (2013) çalışmalarında, uyum ve hazırlık süreci öğretmen kılavuz ve öğrenci çalışma kitaplarını incelemiş ve uyum ve hazırlık çalışmaları kitaplarına yönelik eleştirisel görüşlere göre değerlendirmişlerdir. Olumsuz olarak çalışmalardaki çizgi, yazı şeklinin ve resimlerin çocuğa yönelik olmadığını belirtmişlerdir. Diğer taraftan çalışmalarda öğretim ilkelerinin (somuttan soyuta, çocuğa görelilik ve hayatilik) uygulanmasında sıkıntılar görüldüğünü saptamışlardır.

Yılmaz ve diğerleri (2013) araştırmalarında, 4+4+4 eğitim sistemiyle birlikte ilköğretim birinci sınıflarda karşılaşılan problemler üzerinde öğretmenlerin görüşlerini belirlemeyi amaçlamışlardır. Bu çalışmanın evrenini 2012-2013 yılında Erzincan'daki ilkokulların sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmada uygulanan veri toplama aracı geliştirilirken görüşme, anket ve açık uçlu sorular kullanılarak sınıf öğretmenlerinin birinci yarıyıl süresince edindikleri tecrübeler belirlenmiştir. Bundan sonra bu konuda uzmanlar ışığında öğretmenlerin kişisel bilgilerini, hizmet içi eğitim gereksinimlerini ve problemlerini içeren anketler düzenlenmiş ve ikinci yarıyıldan Erzincan il merkezi ve köylerinde görev yapan 149 sınıf öğretmenine uygulanmıştır. Bulgular analiz edilirken istatistiklerden yararlanılmıştır. Araştırmanın neticesinde öğretmenlerin 60-66 ay arasındaki çocuklar ile dönem boyunca problemler yaşadıkları görülmüştür ve 60-66 ay arasındaki çocuklara yönelik uygun yöntemlere, materyal dizaynlarına

gereksinim duydukları tespit edilmiştir. Diğer taraftan çocukların sınıf kurallarına uyabilmede ve ders esnasında etkinlikleri yapabilmeye güçlükler yaşamaları öğretmenlerinin temel problemleri arasında olmuştur. Öğretmenlerin yaşadıkları problemleri giderme açısından hizmet içi eğitimlere ihtiyaçları duydukları yapılan çalışmayla tespit edilmiştir.

Ensar ve Keskin (2014) bu çalışmada birinci sınıfa devam eden çocukların bir takım değişkenler bakımından okula sosyal ve duygusal uyumları yönünden kayda değer fark olup olmadığını belirlemeyi hedeflemiştir. Çalışmada öğretmenlere iki form verilmiştir. Birincisi Marmara Sosyal Duygusal Uyum Ölçeği'dir. İkinci ise çocukların sosyal ve duygusal uyum seviyesi üzerine etkisi olan değişkenleri saptamak için çalışmacının hazırlamış olduğu Öğrenci Kişisel Bilgi Formu'dur. 609 öğrenci için sınıf öğretmenlerinin doldurmuş olduğu ölçek ve formlar çalışmanın bulgularıdır. Ortaya konan bulgular SPSS programında analiz edilmiştir. Çalışmada, bütün istatistiksel işlemler iki yönlü olarak denenmiş ve anlamlılık seviyesi .05 olarak kabul edilmiş. Çalışmada ortaya konan neticeye göre cinsiyet değişkeni yönünden çocukların, sosyal-duygusal uyum seviyelerinde kayda değer bir sonuç tespit edilememiştir. 66-72 ay arası çocukların sosyal-duygusal uyum seviyeleri 60-66 ay arası çocuklardan daha fazla çıkmıştır. Okul öncesi eğitimine giden çocukların sosyal ve duygusal uyum seviyeleri, gitmeyen çocuklardan fazla çıkmıştır. Ebeveynlerinin ekonomik seviyesi fazla olan çocukların sosyal ve duygusal uyum seviyeleri, ebeveynlerinin ekonomik seviyesi az olan çocuklardan fazla olduğu, ebeveynlerinin ekonomik durumu arttıkça sosyal ve duygusal uyumun çocukların lehine olumlu olduğu tespit edilmiştir.

Yolleri ve Tanış (2014) yapmış olduğu çalışmada birinci sınıfa devam eden çocukların bir takım değişkenler yönünden okula uyumlarının belirlenmesini hedeflemiştir. 2013-2014 eğitim-öğretim döneminde Uşak ilinde ilkokul 1. Sınıfta okuyan 155 erkek ve 131 kız çocuğu çalışmanın örneklemini oluşturmaktadır. Çalışmadaki bulguların toplanmasında "Kişisel Bilgi Formu" ve "Walker-McConnell Sosyal Yeterlik ve Okul Uyum Ölçeği"

kullanılmıştır. Bulguların analizinde çocukların okula uyum puanlarının cinsiyet değişkenine göre değişiklik gösterip göstermediğini ölçmek için bağımsız gruplarda t-testi uygulanmış. Normal dağılım göstermeyen bulguların değerlendirilmesi için, çift yönlü karşılaştırmalarda Mann Whitney U testi, çoklu karşılaştırmalarda Kruskal Wallis H testi uygulanmıştır. Çalışmada, bütün istatistiksel işlemler iki defa denenmiş ve anlamlılık düzeyi .05 olarak kabul edilmiştir. Çalışmada ortaya çıkan sonuçlar açısından cinsiyet değişkeninin çocukların okula uyum seviyelerinde kayda değer bir fark yaratmadığı elde edilmiştir. Çalışma sonucunda okula 7 yaşında gidenlerin uyum seviyesi 5 yaşında gidenlere göre ve ilkokuldan evvel okul öncesi eğitime giden çocukların uyum seviyelerinin gitmeyenlere göre fazla olduğu belirtilmiştir.

Yurt içinde yapılan çalışmalar yukarıda belirtilmiştir. Bu çalışmalar incelendiğinde uyum ve hazırlık çalışmalarının öğrencilerin yaş düzeylerine ve okul öncesi eğitime göre incelendiği görülmektedir. Fakat yapılan çalışmalarda okul öncesi öğrencilerinin etkinliklerde daha başarılı oldukları halde sınıf yönetiminde sıkıntılar yaşatmaları, velilerin tutumlarının değişiklikler göstermesi ve okullarda çalışma sürelerinin farklılık gösterme nedenleri yeterince incelenmemiştir. Bu nedenle uyum ve hazırlık çalışmalarının yanında yukarıda belirtilen faktörler açısından da ayrıntılı olarak incelenmesi uyum ve hazırlık çalışmalarının daha çok boyutta değerlendirilmesine olanak sağlayacaktır.

1.9.2. Uyum ve Hazırlık Çalışmaları ile İlgili Yurt Dışı Çalışmaları

Muro ve Kottman (1995), yaptıkları çalışmada hazırlık çalışmalarının etkililiğinin arttırılması için neler yapılabileceğini araştırmışlardır. Yöntem olarak öğretmenlere anketler uygulamış ve sonuç olarak ilkokul seviyesindeki çocuklar için gelişmiş oryantasyon programında, açıklamalı rehberlik için renkli kitaplar ve kukla gibi gelişmiş görsel materyaller kullanılabilceğini, sonraki seviyelerdeki öğrenciler için sözlü oryantasyon teknikleri tahsis edilebileceğini, öğretmenlerin çocuklara rehberlik

tekniklerinin geniş alanlarını kullanmaları gerektiğini ve farklı oryantasyon felsefelerini çalışmalarında göstermeleri gerektiği sonuçlarına ulaşmışlardır.

Chun (2003) tarafından yapılan çalışmada Hong Kong'da çocukların okul geçişlerinde yaşadığı zorluklar araştırılmıştır. Okulların projeye katılıma olan istekleri temel alınarak iki örnek seçilmiş ve her bir okuldan iki tane ilkokul birinci sınıfı örnek olarak alınmış katılımlar 8 ilkokul öğretmeni, her bir okuldan 32 öğrenci, her sınıftan 4 öğrenci ve anne babalarını kapsamaktadır. Sınıf öğretmenlerinden çocukların geçiş problemleri yaşamalarının sebeplerini teşhis etmeleri istenmiştir. Görüşmeler projeye katılan okulların öğrencileri ve öğretmenleriyle iki kez yapılmış. Araştırmanın sonucunda çocuklar sınav ve ders çalışma baskısının olmadığı okul öncesi sınıfına geçmek istediklerini bildirmişlerdir.

Edmonds ve diğerleri (2009) tarafından yapılan çalışmada, yaz döneminde uygulanan 6 haftalık okuma ve yazmaya hazırlık programının, okul öncesi dönemde bulunan öğrencilerin okuma ve yazmaya hazır olma yeteneklerine etkisi incelenmiştir. Araştırma sürecinde çocukların dil gelişimleri, fonolojik farkındalık, yazı farkındalığı ve alfabe farkındalığı becerileri incelenmiştir. Araştırma kapsamında yer alan 94 okul öncesi öğrencisinden; kızların yaş ortalaması 48,3 ay, erkeklerin yaş ortalaması 45,1 aydır. 43 kız ve 51 erkek öğrenciden oluşan örneklem kontrol ve deney grubu olarak ikiye bölünmüş, deney grubuna yaz dönemi içerisinde altı hafta süresince okuma ve yazmaya hazırlık çalışmaları uygulanmıştır. Araştırma sonucunda okula başlamadan önce yaz döneminde yürütülen okuma ve yazmaya hazırlık çalışmalarının öğrencilerin harf tanıma, görsel okuma ve ses farkındalığı gibi okuma yazmaya hazırlıklık becerilerini anlamlı derecede artırdığı gözlemlenmiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın modeli, evren ve örnekleme, veri toplama araçları, veri toplama süreci ve veri analizi hakkında açıklamalara yer verilmiştir.

2.1. Araştırmanın Modeli

İlkokul 1. sınıfta görev yapan öğretmenlerin uyum ve hazırlık çalışmaları hakkındaki görüşlerini incelemeyi hedefleyen bu araştırmada yöntem olarak nitel metodoloji uygulanmıştır. Nitel araştırma; gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi veri toplama yollarının kullanıldığı, olgu, olay ve durumların doğal ortamda gerçeğe dayalı ve holistik bir şekilde açıklanmasına imkan veren adımların izlendiği araştırma olarak açıklanmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2011:94).

Nitel yönetime dayanarak yürütülen bu araştırma durum çalışmasına odaklanmıştır. Araştırmacılar, üzerinde çalışmayı hedeflediği olgu ya da olay doğası gereği kendiliğinden oluştuğunda ve “Neden?” ve “Nasıl?” sorularına odaklanarak “Hedeflenen durumu” derinlemesine ve ayrıntılı olarak irdelenmek istediğinde durum çalışmalarına yönelmektedir. Durum çalışmasının güncel bir olgunun kendi yaşam etrafında araştırılması ve birden fazla kanıt veya veri kaynağının yer aldığı durumlarda kullanılabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2011:267), dolayısıyla bu araştırmanın doğasına uygun düşmektedir.

2.2. Çalışma Grubu (Evren ve Örneklem)

Bu tez çalışmasının evrenini Rize il merkezinde, Milli Eğitim Bakanlığı'na ait resmi ilkokullar da görev yapan 16 öğretmen oluşturmuştur. Nitel yönetime dayalı araştırmalarda katılımcılar, amaçlı örnekleme yöntemi

ile belirlenmektedir (Creswell, 2005). Bu kapsamda çalışmada amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi benimsenmiştir. Ölçüt örnekleme almada örnekleme için tespit edilen kriteri karşılayan öğeler (nesnelere, olaylar, vb.) örnekleme kaydedilir (Büyüköztürk ve diğerleri, 2012:266). Buna bağlı olarak bireylerin belirlenmesinde sınıf öğretmeni olma ve gönüllü katılma şeklinde iki temel ölçüt dikkate alınmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin demografik (kişisel) karakteristiklerine yönelik bilgiler Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2

Öğretmenlerin Kişisel Özellikleri

Katılımcı	Cinsiyet	Mesleki Deneyim
Ö1	Kadın	1-10 yıl
Ö2	Erkek	20-üstü yıl
Ö3	Erkek	10-20 yıl
Ö4	Kadın	1-10 yıl
Ö5	Kadın	1-10 yıl
Ö6	Erkek	10-20 yıl
Ö7	Erkek	1-10 yıl
Ö8	Kadın	1-10 yıl
Ö9	Erkek	1-10 yıl
Ö10	Kadın	10-20 yıl
Ö11	Kadın	10-20 yıl
Ö12	Erkek	20-üstü yıl
Ö13	Erkek	20-üstü yıl
Ö14	Erkek	10-20 yıl
Ö15	Kadın	1-10 yıl
Ö16	Erkek	1-10 yıl

Tablo 2’ de ifade edildiği üzere örnekleme oluşturan öğretmenlerin 7 tanesi kadın, 9 tanesi erkektir. Öğretmenlerin 8 tanesi 1-10 yıl arası, 5 tanesi 10-20 yıl arası ve 3 tanesi de 20 ve üstü yıl mesleki deneyime sahiptir.

2.3. Veri Toplama Aracı

Araştırmada verilerin toplanması amacıyla bir görüşme formu geliştirilmiştir. Görüşme formundaki sorular, araştırmadaki alt amaçlara dayanarak belirlenmiştir. Ölçme aracının kapsam geçerliğinin sınanması amacıyla alan uzmanlarından görüşler alınmıştır. Alan uzmanlarından gelen

dönütler doğrultusunda görüşme soruları ön uygulama için 3 birinci sınıf öğretmenine uygulanmıştır. Ön uygulamadan elde edilen sonuçlar değerlendirilerek ölçme aracındaki soruların istenilen özelliği ölçüp ölçmediğine alan uzmanları tarafından bakılmış ve sorular biçimlendirilerek son uygulamaya hazır hale getirilmiştir. Görüşme formunun ilk bölümünde öğretmenlerin kişisel özellikleri yer almaktadır. Görüşme formunun diğer bölümünde ise karşılaşılan problemlerin öğrencilerin bireysel öz-bakım ve okuma-yazma becerilerini hangi şekilde etki ettiğine yönelik olarak o sınıfta görev yapan sınıf öğretmenlerinin görüşlerini belirlemeyi amaçlayan ifadeler bulunmaktadır.

2.4. Verilerin Analizi

Araştırmada toplanan veriler betimsel olarak analiz edilmiştir. Betimsel analizde, araştırmada kullanılan gözlem, görüşme ve doküman gibi veri toplama araçlarında yer alan soru, konu ya da temalar temele alınarak analiz edilir (Ekiz, 2009). Bu amaçla çalışmada öğretmenlerin sorulara yönelik ifade ettikleri görüşlerini en iyi yansıttığı düşünülen kelime grubundan faydalanarak kodlar oluşturulmuştur. Kodlama işleminden sonra verilerin eşleştirilmesi işlemine geçilmiştir. Bu işlemde kodlar birleştirilerek alt temalar oluşturulmuş ve her bir alt tema, temaların altına yerleştirilmiştir. Alt temalar ve kodlar oluşturulurken öğretmen görüşleri sürekli birbiriyle karşılaştırılmıştır. Bu işlemden sonra temalar, alt temalar ve kodlar tekrar gözden geçirilmiş ve verilere son şekli verilmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

Bu bölümde bulgularla ilgili temalar, alt temalar ve kodlar, araştırmada kullanılan sorular, başlıklar altında verilmiş; kodlar ifade edilirken öğretmenlerin görüşlerinden doğrudan aktarmalar sağlanarak örnek fikirlere yer verilmiştir. Araştırmadaki sorulara dayanarak şekillendirilen temalar aşağıda verilmiştir.

1. Öğrenci
2. Sınıf yönetimi
3. Okul öncesi
4. Kitap ve etkinlik
5. Süre
6. Veli
7. Öneri

3.1. Uyum ve Hazırlık Çalışmalarında Öğrenci Temasına İlişkin Bulgular

“Uyum ve Hazırlık Çalışmaları Programının öğrencilerin hazırbulunuşluklarını geliştirmeye ne tür katkıları olduğunu düşünüyorsunuz?” sorusuna yönelik öğrenci teması oluşturulmuştur.

Öğrenci teması gelişim özelliklerine göre üç alt tema oluşturuldu.

3.1.1. Psiko-motor Gelişime İlişkin Bulgular

"Küçük öğrenciler kalem tutma, boyama yapma ve öz bakım becerilerinde sorunlar yaşıyorlar. El becerilerinin gelişmesine katkısı az oluyor. Parmak kasları gelişsin diye oyun hamurları kullandım" Ö9

"Çalışmaların kolay ve eğlenceli olduğu için küçük kas gelişime olumlu katkısı oluyor" Ö4

"Yaş grubu küçük olan öğrencilerin el kaslarının gelişmesi için gerekli zamanı oluşturuyor" Ö7

Yukarıdaki öğretmen görüşlerinden faydalanarak uyum ve hazırlık döneminin öğrencilerin psiko-motor gelişim açısından değerlendirildiğinde küçük öğrencilerin parmak kaslarının gelişim düzeyinin yeterli olmadığı görülmüştür. Öğretmeler etkinliklerin öğrencilerin küçük kas gelişimine katkı sağladığı, yaşı küçük olan öğrencilerin el kaslarının gelişmesi için gerekli zamanın oluşturulduğu onlar için çalışmaların kolay ve eğlenceli olduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca parmak kasları geliştirmek için ek çalışmalar yaptıklarını ifade etmişlerdir.

3.1.2. Sosyal-Duyuşsal Gelişime İlişkin Bulgular

Okul kültürüne ve diğer öğrencilerle uyum sağlamalarını kolaylaştırmak için oyunlar oynadık ."Ö1

"Yaşı küçük öğrencilerin annelerinden ayrılmak istemedikleri için okula karşı fobi oluşturdu. Eğlenceli etkinlikler öğrencilerin okul fobilerini atmalarında yardımcı oluyor"Ö7

"Çocuğun okula başlarken tereddütlü davranışları süreç sonunda sona eriyor"Ö6

Bu ifadelere dayanarak, öğretmen görüşlerinden uyum ve hazırlık döneminin öğrencilerin okula alışmasını sağladığı ve diğer öğrencilerle ilişkilerini geliştirdiği söylenebilir.

"Basit çizgi çalışmaları ile öğrencilerin kendine olan güvenini kazanması amaçlanmış fakat yaşı büyük olan öğrenciler basit çizgi çalışmalarını kısa sürede yaptıkları için küçük olan öğrenciler bu çalışmaları yapmak istememektedir." Ö3

" Küçük olan öğrenciler çalışmaları büyüklerden sonra yaptıkları için kendilerine olan güvenlerini kaybetmekte ve okula gelmek istememektedirler" Ö5

Bu ifadelere dayanarak, ifadeler ise öğrencilerin kendilerine olan güvenlerinin eksildiği söylenebilir.

Yukarıdaki öğretmen görüşlerine bakıldığında yaşı küçük olan öğrencilerin okula uyum açısından sıkıntılar yaşadığı, kendilerine olan güveni kaybettikleri ve okula gelmek istemedikleri, bunun sonucunda da okul fobisi olduğu görülmektedir. Öğretmenler boyama ve basit çizgi çalışmaları ile onların kendilerine olan güvenini kazanmalarını sağladıklarını ifade etmişlerdir. Oyunlarla öğrencilerin okula uyumunu ve arkadaşlarına alıştığını belirtmişlerdir.

3.1.3. Bilişsel Gelişime İlişkin Bulgular

"Daha önce zihinlerinde var olan okuma ve yazma ile ilgili ön bilgilerini hatırlatıp geliştirmesini sağlıyor"Ö2

" Okuma yazmaya geçmeden harfler ve sayılar hakkında ön bilgiler veriyor"Ö13

Bu ifadelere dayanarak, öğretmen görüşlerinden uyum ve hazırlık döneminin öğrencilerin okuma yazmaya geçmeden önce ön bilgilerini hatırlatıp geliştirdiği söylenebilir.

"Yaşı büyük olan öğrenciler derslerle ilgili verdiğimiz yönergeleri yapabilirken küçük olan öğrenciler verdiğimiz yönergeleri uygulayamamaktadır." Ö13

"60 aylık öğrenciler defterleri kullanırken sayfa bittiğinde arka sayfaya geçebileceklerini düşünemiyorlar"Ö6

Bu ifadelere dayanarak, yaşı küçük öğrencilerin bilişsel gelişim açısından algılama problemleri çektiği söylenebilir.

Yukarıdaki öğretmenlerin görüşleri analiz edildiğinde bilişsel gelişim açısından harfler ve sayılar hakkında ön bilgileri hatırlatıp geliştirdiğini, okuma ve yazmaya hazır hale getirdiğini ancak yaşı küçük olan öğrencilerin yönergeleri anlamakta zorluk çektikleri söylenebilir.

3.2. Uyum ve Hazırlık Çalışmalarında Sınıf Yönetimi Temasına İlişkin Bulgular

"Farklı yaş grubu öğrencilerinin aynı sınıfta olmasını sınıf yönetimi açısından değerlendirebilir misiniz?" sorusuna yönelik sınıf yönetimi teması oluşturulmuştur.

Sınıf Öğretmenleri, öğrencilerin uyum ve hazırlık çalışmalarında sınıf yönetimine ilişkin sınıf kurallarına uymada zorluk çektiklerini ifade etmişlerdir.

"Sürekli ders içinde ayağa kalkma ve sınıfta oyun oynama davranışı sergiliyorlar. Bu yüzden ders sırasında sürekli uyarılarda bulunmak zorunda kalıyorum."Ö9

" Yaşı küçük olan öğrencilerimin sürekli derste beslenme ihtiyacı, uyuması ve tuvalet ihtiyaçları yüzünden sıkıntılar yaşadım. "Ö4

"Okul öncesi eğitimi alan öğrenciler benzer etkinlikleri daha önceden yaptıkları için uyum ve hazırlık çalışmalarındaki etkinlikleri 5-10 dakikada bitiriyorlar. Bu yüzden dikkatimi çekmek için sınıfta gürültü çıkarıyorlar."Ö2

Yukarıdaki ifadeler sınıf yönetimi açısından yaşı küçük öğrencilerin gerekli olgunluk düzeyine ulaşmadığı için beslenme ve tuvalet ihtiyaçlarından dolayı sıkıntı çektiklerini ifade etmişlerdir. Okul öncesi eğitimi almış öğrenciler benzer etkinlikleri daha önceden yaptıkları için etkinlikleri çok kısa sürede bitirmişler. Bundan dolayı öğrenciler dikkat çekmek amacıyla gürültü çıkardıkları için sınıf düzenini bozdukları söylenebilir.

3.3. Uyum ve Hazırlık Çalışmalarında Okul Öncesi Eğitimi Temasına İlişkin Bulgular

"Uyum ve Hazırlık Çalışmalarını, okul öncesi eğitimi almış çocukların dersleri üzerindeki etkinliğini; okul öncesi eğitimi almamış çocukların dersleri üzerindeki etkinliğine göre değerlendirebilir misiniz?" sorusuna yönelik okul öncesi eğitimi teması oluşturulmuştur.

"Okul öncesi eğitimi işimizi çok kolaylaştırıyor. Anlama ve algılamaları çok daha iyi, okul öncesi eğitimi almayan öğrenciler ise makasla kesme, çizgi çizme, noktaları birleştirme etkinliklerinde sorun yaşadılar" Ö1

"Özellikle anasınıfına gitmeyen öğrencilerde çok faydalı. Onların kalem tutma becerisini, renkleri tanımasını ve okula uyumunu sağlıyor".Ö9

"Öğrencilerin bir yılda almaları gereken eğitimi 12 haftada vermeye

çalışıyoruz. Okul öncesinde bu eğitimin olması lazım"Ö5

"Uyum sürecinin başında fark vardı. Çalışmalar ilerledikçe aradaki fark azaldı ve süreç sonunda fark kalmadı"Ö16

Yukarıdaki ifadeler öğretmenlerin okul öncesi eğitimi alan öğrencilerin fiziksel, bilişsel ve sosyal açıdan okula daha hazır durumda olduklarını, kendilerini ifade edebildiklerini söylemişlerdir. Okul öncesi eğitimi almayan öğrenciler ise etkinlikleri (kalem tutma, noktaların üzerinden gitme) yapmakta zorlandıkları görülmüştür. Süreç sonuna doğru yapılan etkinliklerle farkın kapandığını belirtmişlerdir. Okul öncesi eğitiminin sınıf öğretmenlerinin işini kolaylaştırdığını söylenebilir.

3.4. Uyum ve Hazırlık Çalışmalarında Süre Temasına İlişkin Bulgular

"Uyum ve Hazırlık Çalışmaları hakkındaki genel düşünceleriniz (etkinlik, kitap, süre) nelerdir?" sorusuna yönelik süre teması oluşturulmuştur.

"Süre uzun olduğu için aynı tarz etkinliklerin dönüp dolaşıp tekrar yapılması kaçınılmaz oluyor. Sadece bir ay gibi kısa bir süre zarfı çalışmalar için yeterli oluyor."Ö2

"Belli bir süre sonra diğer okulların okuma yazmaya geçtiklerini duyduğumuz için biz de uyum planını bırakıp harf vermeye başladık."Ö12

"Planlama yaparken önümüzü göremiyorduk. Yaklaşık 1,5 ay yaptığımız süreçte, bunun yeterli olduğunu gördük. Daha fazlasının sınıfın ilerisindeki öğrencilerde bıkkınlık yaratacağını özellikle de 2-3 yıl kreş ya da anasınıfı eğitimi aldıkları için çok sıkıldıklarını ilk haftalarda gözlemledik"Ö7

Bu ifadelere dayanarak, öğretmenlerin programın süresi üzerinde değişiklikler yaptıklarını, zamanı belirlerken de öğrencilerin dönem içindeki gelişimlerinin etkili olduğunu göstermektedir. Ayrıca diğer okullardan da etkilendikleri söylenebilir.

" Anasınıfına gitmeyen ve yaşı küçük olan öğrenciler etkinlikleri yapamadıkları için onları beklemek zorunda kaldık"Ö14

"Öğrencilere bir yılda verilmesi gereken müfredatı on iki haftada vermemiz isteniyor"Ö7

Bu ifadelere dayanarak, öğretmenlerin uyum ve hazırlık çalışmalarını 12 hafta uygulamalarındaki nedenin öğrencilerin gelişimsel olarak okuma ve yazma eğitimine hazır olmadıklarını gösterdiği söylenebilir.

"Uyum ve hazırlık kitabının yanında eski müfredatın da verilmesi zaman konusunda sıkıntı yarattı"Ö9

"Eski müfredatı yetiştirmek için diğer dersleri kullandık"Ö13

"Program katkıdan ziyade zarar vermiştir. Müfredatı yetiştirmek sıkıntı oluşturdu."Ö11

Bu ifadelere dayanarak, öğretmenlerin süreç içerisinde eski müfredatın da olmasından dolayı derslerin verimliliğini etkilediği söylenebilir.

"Seslerin verilmesinde araya yarıyıl tatili girdi bundan dolayı çocuklar sesleri unuttu"Ö10

"Okuma ve yazmayı hızlandırmak için gerekli zamanımız kalmadı"Ö2

Bu ifadelere dayanarak, okuma ve yazmanın geliştirilmesinde sıkıntılar yarattığı söylenebilir.

Yukarıdaki ifadelerden öğretmenlerin süre üzerinde değişiklikler yaptığı söylenebilir. Sürenin öne çekilmesinin nedenleri arasında öğrencilerin belirli hazırbulunuşluğa ulaşması ifade edilmiştir. Ayrıca diğer okulların ses vermeye başlamaları öğretmenler üzerinde baskı yarattığı söylenebilir. Öğretmenler üzerinde baskı yaratan diğer konular ise uyum ve hazırlık çalışmaları yanında eski müfredatın da yetiştirilme zorunluluğu olduğu söylenebilir. Çalışmaları on iki hafta uygulayanlar da öğrencilerinin okuma ve yazma için gerekli gelişim düzeyinde olmadığını bu yüzden etkinlikleri yapmakta güçlük çektikleri için uyguladıklarını ifade etmişlerdir.

3.5. Uyum ve Hazırlık Çalışmalarında Kitap ve Etkinlik Temasına İlişkin Bulgular

“Uyum ve Hazırlık Çalışmaları hakkındaki genel düşünceleriniz (etkinlik, kitap, süre) nelerdir?” sorusuna yönelik kitap teması oluşturulmuştur.

3.5.1. Oryantasyon Haftasına İlişkin Bulgular

Birinci hafta oryantasyon çalışması kapsamında olduğu için okulda sadece 1. sınıf öğrencileri vardır. Bu dönem;

İşte sıradayım ve isimlerimiz etkinlikleri ile öğrencilerin okulunu ve sınıf arkadaşlarını tanıma dönemi olarak söylenebilir.

3.5.2. Birinci Ay Etkinliklerine İlişkin Bulgular

Birinci ay etkinliklerine ilişkin görüşler incelendiğinde;

- Sınıf ve okul kurallarını benimseme
- Dikkat becerilerinin geliştirilmesi, dinleme
- Ders araç ve gereçlerini tanımaları istenmektedir.

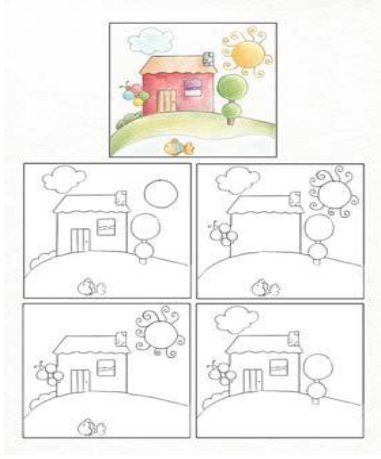

3.5.3. İkinci Ay Etkinliklerine İlişkin Bulgular

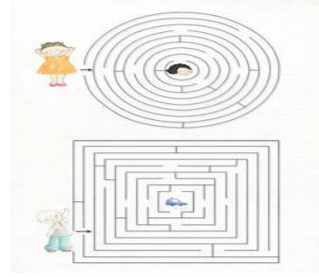
İkinci ay etkinliklerine ilişkin görüşler incelendiğinde;

- Yazma çalışmalarına ağırlık verildiği
- Dikkat becerilerini geliştirdiği

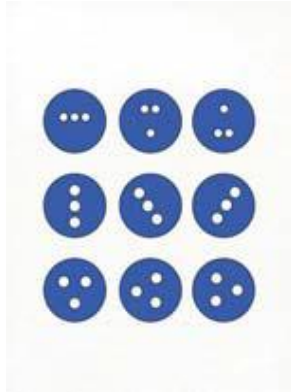
- Sayıların kavratılmaya çalışıldığı
- Öğrencilerin öz bakım becerilerinin kazandırıldığı
- Problem çözme becerilerinin geliştirildiği
- Kültürel değerlerimiz geliştirilmesi istenmektedir.

Öğrencilerin dikkat becerilerini geliştirmeye yönelik

Yazma Becerisi

Sayıların Öğretilmesi

Öz bakım becerisini geliştirme

Problem
Çözme
Becerisi

Değerlerimiz

3.5.4. Üçüncü Ay Etkinliklerine İlişkin Bulgular

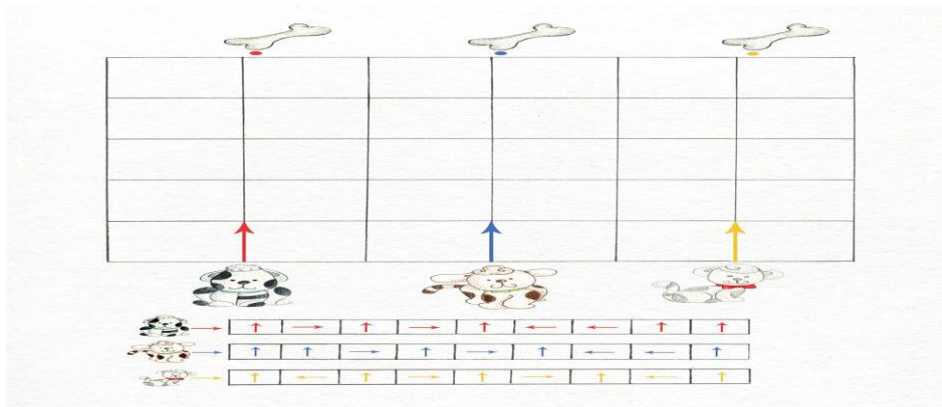
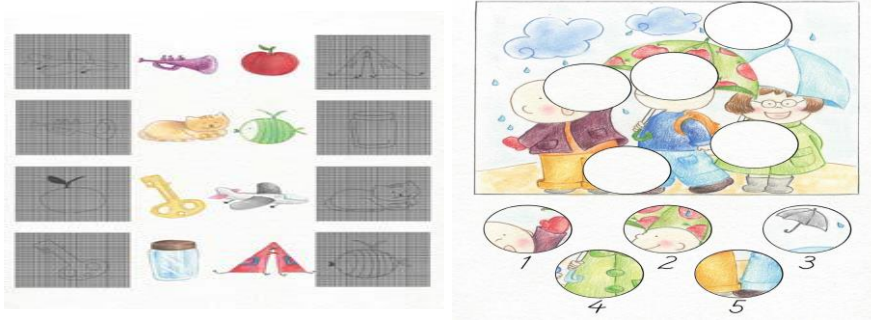
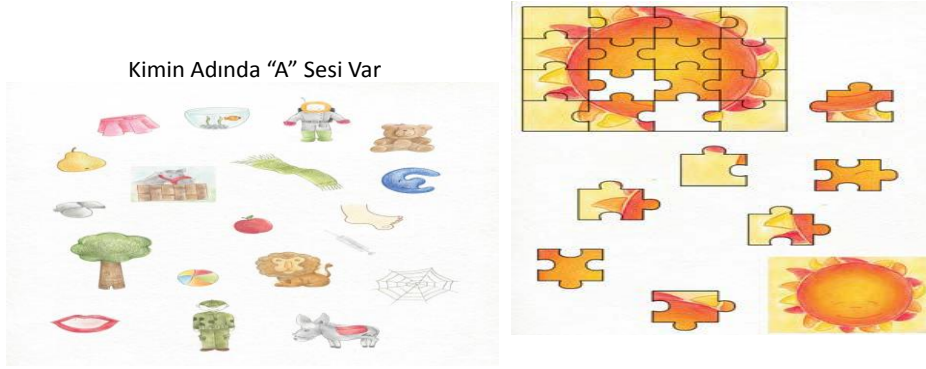
- Ses farkındalığını ve yazı bilincini oluşturulması
- Görsel okumayı ve dinlemeyi
- Araştırma ve yeni şeyler öğrenme isteğinin kazandırılmasını
- Basit ölçme çalışmaları yapabilmeyi
- Nesnelere gruplamayı
- Yönergeleri uygulayabilmeyi geliştirmesi istenmiştir.

Sıralama

Sesleri hissettirme

"Etkinliklerde çizgi çalışmaları yetersiz. Daha çok çizgi çalışmalarına yer verilmeli" Ö3

"Etkinliklerin sayıları yetersiz. Biz ek etkinlikler bulmaya çalışıyoruz"Ö14

"Kitabın yanında çizgi çalışmaları verdik. Dersin içeriğini bu şekilde tamamladık"Ö11

Bu ifadelere dayanarak, etkinliklerinin yetersiz olduğu öğretmenlerin dersin verimini arttırmak için ek çalışmalar çıkardıkları söylenebilir.

"Anasınıfı eğitimi almış öğrencilerin etkinlikleri anasınıfında yaptıkları için çabuk bitirmeleri canlarının sıkılmasına sebep oldu."Ö9

"Kitabın etkinlikleri öğrencilerin hazır bulunuşluklarına uygun değil, çoğu etkinlik çok basit. Bu nedenle kısa sürede bitiyor. Bu da öğrencilerin sıkılmasına neden oluyor."Ö5

"Benzer etkinliklerin fazla olması öğrencilerin sıkılmasına sebep oldu"Ö7

Bu ifadelere dayanarak, etkinlikleri öğrencilerin kısa sürede yaptıklarını ve bu nedenden dolayı öğrencilerin canlarının sıkıldığı söylenebilir.

"Etkinliklerin bazılarının yapımı 5 dk sürerken bazıları 2 ders saatinde bile bitmiyor."Ö6

"Bazı etkinlikler çok zevkli olduğu gibi bazı etkinlikler de çok sıkıcı oldu "Ö12

"Etkinlikler okula normal başlayan öğrenciler ve anasınıfı eğitimi almış öğrenciler için oldukça basit ve gereksizken 60 aylık öğrenciler için etkinlikler çok zor geliyor"Ö8

Bu ifadelere dayanarak, etkinliklerin belirli bir düzene göre planlanmadığı gibi zamanlama konusunda da yetersiz olduğu söylenebilir.

"Etkinliklerini anlamakta zorluk yaşadım. Yönergeler yetersizdi."Ö4

"Kitapların ayrı olması etkinliklerin yapılmasını ve verimli olmasını etkiledi."Ö5

"Oyunlarla ilgili etkinlikler için okulun alt yapısı yetersiz kaldığından etkinlikler gerçekleştirilemedi"Ö9

Bu ifadelere dayanarak, etkinliklerin yapılmasında sorunlar yaşandığı bunların sebebi olarak da fiziki alt yapı yetersizliği, kitapların ayrı olması ve etkinliklerin anlaşılmasının zor olduğu söylenebilir.

3.6. Uyum ve Hazırlık Çalışmasında Veli Temasına İlişkin Bulgular

Öğrenci velilerinden program süresi boyunca aldığımız tepkiler nasıldır? Sorusuna yönelik veli teması oluşturulmuştur.

" Okul öncesi eğitimi almış öğrencilerin velileri programın gereksiz olduğunu, çocuklarının çok sıkıldığını söylüyor hatta iller arası karşılaştırmalar yapıyorlar."Ö7

"Benim çocuğum 3 yaşından beri bunları görüyor neden harflere geçmiyoruz."Ö4

"Hocam uyum süreci iyi güzel ama okuma-yazmaya ne zaman geçeceğiz"Ö10

"Diğer okullar harflere başlamış bizim okul neden başlamıyor"Ö12

"Yaşı küçük olan öğrencilerin velileri hocam bizim çocuklarımız yapamıyor. Okula gelmek istemiyorlar. Süreyi sonuna kadar uygulayalım" Ö16

İfadelere bakıldığında öğretmen üzerinde baskının olduğu ifade edilmiştir. Velilerin çocuklarının gelişimine göre tepkiler verdikleri

söylenir. Çocuğu okul öncesi eğitimi almış olan veliler bir an önce okuma ve yazmaya geçilmesi gerektiğini belirtmiş; diğer veliler ise uyum planının tam olarak uygulanması gerektiği konusunda öğretmen ile etkileşime geçtiği söylenir.

3.7. Uyum ve Hazırlık Çalışmalarında Öneriler Temasına İlişkin Bulgular

Uyum ve hazırlık çalışmalarına yönelik önerileriniz nelerdir? Sorusuna yönelik öneriler teması oluşturuldu.

"Etkinliklerin verimini artırmak için oyun kartları düzenlenebilir"Ö4

"Etkinlikler daha az ve birbirine benzeyenler çıkartılabilir"Ö10

"Süreç içinde daha çok harf öğretilerek okuma ve yazmaya geçişte daha fazla ön bilgi kazanması sağlanabilir"Ö12

Bu ifadelere dayanarak, etkinliklerin veriminin artırılması, benzer etkinliklerin çıkarılması, okuma ve yazma için daha çok harf çalışmasını gerektirdiği söylenir.

"Okul öncesi eğitim zorunlu hale getirilmeli ve uyum ve hazırlık döneminin okul öncesinde bir yıl olarak verilmesi sağlanabilir"Ö13

"Çocukların okula hazırlığını kolaylaştırmak için birinci sınıfın sadece uyum ve hazırlık dönemi olması"Ö7

Sürecin sadece 12 haftalık dönem yerine bir yıl sürmesi istenmektedir. Bu sürecin de okul öncesi öğretmenleri tarafından verilmesi önerildiği söylenir.

"Uyum ve hazırlık dönemini sınıf öğretmenine bırakılmalı ve öğretmenlerin öğrencilerin hazır bulunuşluluk düzeyine göre

planlamaları"Ö8

"Her okul kendi öğrenci yapısına göre planlamalı"Ö3

"Uygulama süreci zaman olarak öğretmene bırakılmalı"Ö7

Planlamanın merkezden yapılması yerine, her okul ve sınıfın kendi koşul ve öğrenci düzeylerine göre planlanması ifade edilmiştir.

4. BÖLÜM

TARTIŞMA VE YORUM

Bu bölümde, “İlkokul 1. sınıfa başlayan öğrencilerin uyum ve hazırlık çalışmaları sürecinde sınıf yönetimi, ilk okuma-yazma becerileri ve okula uyumu ile ilgili yaşadıkları sorunlar gelişimini nasıl etkilemektedir?” sorusuna ilişkin bulguların tartışma ve yorumuna yer verilmiştir.

Bulgulara yönelik tartışma ve yorum yapılırken araştırmanın görüşme sonuçlarından elde edilen veriler ayrı ayrı ele alınıp tartışılmıştır.

4.1. Uyum ve Hazırlık Çalışmalarında Öğrenci Teması

Öğretmenler öğrenci teması hakkındaki görüşlerini psikomotor, sosyal-duyuşsal ve bilişsel gelişim açısından belirtmişlerdir.

Psiko-motor gelişim açısından değerlendirildiğinde küçük öğrencilerin parmak kaslarının gelişmediği ve etkinlikleri yaparken zorlandıkları ifade edilmiştir. Senemoğlu (2004), bu dönem grubundaki öğrencilerin makro-kas gelişimi, mikro-kas gelişiminden daha önde olduğundan tırmanma, atlama ve koşma benzeri makro-kaslara yönelik becerilerde iyi düzeyde iken makasla kesme, çizme, yazma gibi mikro-kaslara yönelik becerilerde daha az başarılıdırlar. Benzer durum Duran (2013) ile Yılmaz ve arkadaşlarının (2013), çalışmalarında da belirlenmiştir. Uyum ve hazırlık çalışmaları etkinliklerinin süreç ilerledikçe öğrencilerin küçük kas gelişimine yönelik olduğu ve öğrencilerin küçük kas gelişimine katkı sağladığı anlaşılmaktadır. Başar (2013), çalışmasında benzer sonuca ulaşmıştır. Yaşı küçük olan öğrencilerin küçük kas gelişimi için gerekli zamanın oluşturulduğunu ifade etmişlerdir. Öğrenciler için çalışmaların kolay ve eğlenceli olduğu anlaşılmaktadır.

Sosyal ve duyuşsal gelişim açısından bakıldığında yaşı küçük olan öğrencilerin okula uyum açısından sıkıntılar yaşadığı anlaşılmaktadır. Yaşı küçük olan öğrenciler etkinliklerde diğer öğrenciler kadar başarılı olmadıkları için kendilerine olan güveni kaybettiklerini ve okula gelmek istemediklerini ifade etmişlerdir. Bilir (2005) çalışmasında, bir bilgiyi almaya hazır hissetmeyen öğrenciye, o bilgiyi öğretme çabasına girişmek sadece verimsiz olmakla kalmayacağını; ayrıca öğrencide hayal kırıklığına, aşağılık duygusuna ve başarısızlığın meydana gelmesine neden olabileceğini vurgulamıştır. Bunun sonucunda da öğrencilerde okul fobisinin oluştuğu anlaşılmaktadır. Razon (2007) çalışmasında, duyuşsal problem yaşayan çocukların okuma-yazma becerilerinin gelişiminde de problem olabileceğini belirtmiştir. Öğretmenler basit çizgi çalışmaları ile öğrencilerin kendilerine olan güvenlerini kazanmasını sağlamışlardır ve başarabilme duygusunu geliştirmişlerdir. Öğrencilere oyunlar oynatılarak okulu sevdirmeye çalışılmıştır. Bu sayede de öğrencilerin okula uyumu ve sınıfa alışması sağlanmıştır.

Bilişsel gelişim açısından yaşı küçük olan öğrencilerin harfler ve sayılar hakkında ön bilgileri yetersiz oldukları anlaşılmaktadır. Öğrencilerin yönergeleri anlamakta zorluk çektikleri ifade edilmiştir. Çögenli ve Uçansoy (2013), küçük yaştaki bireylerin entelektüel donanımlarının, birinci sınıf öğretmenin ileri sürdüğü direktifleri yürütecek düzeyde olmadığını vurgulamıştır. Öğretmenlerin basit etkinlikler ve oyunlarla sayıları ve harfleri sezdirmediği, sayılar ve harflerle ilgili ön bilgileri geliştirdiği, okuma ve yazmaya hazır hale getirdiği ifade edilmiştir.

4.2. Uyum ve Hazırlık Çalışmalarında Sınıf Yönetimi Teması

Sınıf yönetimi açısından yaşı küçük öğrencilerin süreç başında gerekli gelişim düzeyine hazır olmadıkları için ders sırasında çok fazla beslenme ve tuvalet ihtiyaçları ortaya çıkmıştır. Başar (2013), 60-66 ay döneminde olan çocukların sürecin başlarında okula uyum, tuvaleti kullanma, tuvaletten sonra ellerini yıkama ve elbisesini giyme, kendi başına

yemeğini yeme ve içebilme gibi kişisel özbakım becerilerinde yetersiz olduklarını ileri sürmüştür. Bundan dolayı öğretmenlerin sınıf yönetiminde sıkıntılar çektiği anlaşılmaktadır. Doğan ve arkadaşları (2008), okula uyum sorununun yaşı küçük olan çocuklarda yaşı büyük olan çocuklara oranla daha çok yaşandığını belirtmişlerdir.

Yaşı büyük olan öğrencilerin bu etkinlikleri daha önce (anasınıfı, kreş vb.) yaptıkları için bu etkinlikleri çok kısa sürede bitirdikleri belirtilmiştir. Çetinkaya (2012), çalışmasında okul öncesi eğitime erken yaşlarda başlayan çocukların kişisel özbakım becerilerinin de daha gelişmiş olduğunu tespit etmiştir. Bundan dolayı yaşı büyük öğrencilerin dersin diğer kısmında canlarının sıkıldığı ve sınıf düzenini bozdukları anlaşılmaktadır. Öğretmenler ek çalışmalarla etkinlikleri erken sürede bitiren öğrencilerin sınıf düzenini bozmalarını engellediklerini ifade etmişlerdir.

4.3. Uyum ve Hazırlık Çalışmalarında Okul Öncesi Teması

Okul öncesi eğitimi açısından incelendiğinde programın hazır bulunuşlukları geliştirmeye yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Delican (2013), okul öncesi eğitim alan birinci sınıf öğrencilerinin okuma ve yazmaya hazırbulunuşluk seviyelerinin, okul öncesi eğitim almayanlara göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ancak okul öncesi eğitimi almış öğrencilerin etkinlikleri yaparken sıkıldıkları, okul öncesi eğitimi almamış öğrencilerin ise bir yılda almaları gereken eğitimi 12 hafta gibi bir sürede almalarından dolayı oldukça zorlandıkları görülmüştür. Bu sene öğrenciler birbirlerine yakın hazır bulunuşluk düzeylerinde olmadıkları için programın faydalarını gözlemlemekte zorluklar yaşanmıştır. Okul öncesi eğitimi almış çocukların yaratıcı düşünme becerilerini geliştirdiği görülmüş ancak derslerdeki etkinliklerin benzerliklerinden dolayı etkinlikleri kısa sürede yapmaları sınıfta ikilemlere yol açmıştır. Bu da okul öncesi eğitimi almamış öğrencilerin olumlu kişilik gelişimini ve kendilerine güvenini azaltmıştır. Pehlivan (2006) çalışmasında okul öncesi eğitim kurumuna giden çocukların ilkokula duyuşsal yönden daha hazırlıklı olduğunu ileri sürmüştür.

Okul öncesi eğitimin çocuklar üzerinde oldukça etkili olduğu saptanmıştır. Çelenk (2008)'e göre öğrencilerin, okul öncesi dönemden ilk okuma ve yazma öğretimine çok önemli yaşantı ve birikimlerle (duygusal hazırlık düzeyi ile okuma-yazma ön hazırlığı) okula geldikleri sonucuna varılmıştır. Etkinlikleri uygulama, kazanımları kavrama ve kurallara uyma konusunda daha kolay adapte oldukları anlaşılmaktadır. Öğrencilerin şimdiki gelişimleri de bu eğitimin çok önemli bir yere sahip olduğunu ortaya çıkarmaktadır. Okul öncesi eğitimi almamış öğrencilerin birçoğu sınıf seviyesinin altında oldukları görülmektedir.

4.4. Uyum ve Hazırlık Çalışmalarında Süre Teması

Programın uygulanış süreleri zümrelerin ortak kararlarıyla belirlenen sürelerde uygulanmıştır. Ancak bu süreler daha çok zaman geçtikçe ve öğretmenlerin öğrencilerin dönem içindeki gelişimleri, sınıf düzeyleri anlaşıldıkça belirlenmiştir. Genel olarak 6 ile 12 hafta arasında uygulanmıştır. Çöğenli ve Uçansoy (2013) çalışmasında da tespit edilmiştir. Merkez okullarda bu süre daha kısa tutulmuşken köy okullarında biraz daha uzun tutulmuştur. Bunun nedeni olarak da merkezdeki öğrencilerin birçoğunun okul öncesi eğitimi almış olmaları ve 2-3 yıl kreş eğitimi almalarından dolayıdır. Köy okullarında ise sürenin uzun tutulmasının nedeni öğrencilerin duyuşsal ve zihinsel olarak okuma ve yazma eğitimine hazır olmadıklarını ve öğrencilerin daha önce el kaslarını geliştirecekleri bir eğitim alma şanslarının olmadığıdır. Hazır bulunuşluğu gelişmemiş öğrenciler etkinlikleri yapamadıkları için beklenilmiştir. Uyum ve hazırlık çalışmalarının yanında eski müfredatın da olması öğretmenlerin programı yetiştirmekte sıkıntı çektiklerini göstermektedir.

Harflerin verilmesinin geç olmasından dolayı öğretmenler üzerinde bir baskı olduğu anlaşılmaktadır. Müfredatın değişmemesi ve uyum ve hazırlık çalışmalarının müfredata eklenmesinden dolayı zaman konusunda sıkıntı çekildiği anlaşılmaktadır.

Seslerin bitimi daha geç zamanda olduğu ve araya yarıyıl tatili girdiği için okuma ve yazmanın geliştirilmesine zaman kalmamıştır. Bu da akıcı okumaya geçme imkânını ortadan kaldırmıştır. Bunun sonucu olarak da akıcı okumaya geçilmediği için yaz tatilinde okumayı unutmaların fazla olacağı düşünölmektedir. Başar (2013), 60-66 ay aralığında ilkokula başlayan öğrencilerin ilk okuma-yazma becerisinin daha çok arttığı sonucunu bulmuştur. Bu durum elde edilen sonuçların farklı olduğunu göstermiştir. Bunun sebebi olarak örneklemedeki öğrencilerin bireysel farklılıkları gösterilebilir.

4.5. Uyum ve Hazırlık Çalışmalarında Kitap ve Etkinlik Teması

Kitaplardaki etkinliklerin okuma ve yazmaya hazırlamada yetersiz olduğunu öğretmenlerin öğrencileri hazırlamak için ek kaynak ve fotokopilerle eksikleri gidermeye çalıştıkları anlaşılmıştır. Yeni sisteme hazırlık dönemini öğretmenlere sunulan çalışma kitapları bakımından inceleyen Turan ve diğerleri (2013), sunulan materyallerin bu yaş grubu için uygun olmayan yanları olduğunu vurgulamaktadır. Benzer etkinliklerden dolayı öğrencilerin zaman geçtikçe etkinlikleri yapma sürelerinin kısaldığını ve bu nedenle canlarının sıkıldığını, öğretmenlerin sınıf düzenini sağlamak için öğrencilere ek çalışmalar verdiklerini ifade etmişlerdir. Çögenli ve Uçansoy (2013), uyum ve hazırlık çalışmalarında temaların tasarlanmasında ve yapılandırılmasında sistematik bir anlayışın benimsenmediğini vurgulamaktadır. Okulların fiziki yapısının yetersizliğinden dolayı bazı etkinliklerin yapılmasında sorunlar çıktığı ifade edilmiştir.

4.6. Uyum ve Hazırlık Çalışmalarında Veli Teması

Veliler uyum planı süresince iki gruba ayrılmış oldukları anlaşıldı. Çocuğu okul öncesi eğitimi almış olanlar bir an önce okuma ve yazma eğitimine geçilmesi gerektiği, çocuğu okul öncesi eğitimi almamış veliler ise uyum planının tam olarak uygulanması gerektiği konusunda öğretmen ile etkileşime geçmiştir. Çögenli ve Uçansoy (2013)'a göre öğretmen, veliye

konuyu uygun ve anlaşılır bir dille aktararak açıklamalı, veliyi uyum aşamalarına ilişkin bilgilendirmeli ve öğrencinin desteklenmesi için bilinçlendirmelidir.

Velilerin okuma ve yazma eğitimine geç geçilmesinden dolayı çocuklarının okuyamayacakları konusunda endişeye kapıldığı bundan dolayı öğretmenler üzerinde çok daha fazla baskı oluşturdukları ve diğer okullar hatta iller arası bile kıyaslamalar yaptıkları anlaşılmaktadır.

4.7. Uyum ve Hazırlık Çalışmalarında Öneriler Teması

Öneriler kısmına bakıldığında zamanın daha kısa tutulması eğer uzun olacaksa bunun bir yıla yayılması bunu da okul öncesine kaydırılması istenmektedir.

Süre ve etkinlikler planlanırken okulların fiziki yapılarına göre ve öğrenci yapılarına göre her sınıf için özel olması, genel bir program yerine çocuğa görelilik ilkesi doğrultusunda sınıf öğretmenleri tarafından planlanması önerilmektedir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

5.1. Sonuçlar

“İlkokul 1. sınıfa başlayan öğrencilerin uyum ve hazırlık çalışmaları sürecinde sınıf yönetimi, ilk okuma yazma becerileri ve okula uyumu ile ilgili yaşadıkları sorunlara ilişkin öğretmen görüşleri nelerdir?” sorusuna cevap aranan bu araştırmada öğretmenlere göre aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

1. 66 aydan küçük ve okul öncesi eğitim almamış öğrenciler için uyum ve hazırlık çalışmalarının öğrencilerin psiko-motor gelişimi açısından olumlu yönde katkı sağladığı,
2. Okulun açıldığı ilk haftalarda oluşan okul fobisinin uyum ve hazırlık çalışmalarının sonunda aşıldığı ve öğrencilerin okul fobisini yendiği,
3. 66 aydan küçük olan öğrencilerin öz bakım becerilerini yerine getirmekte zorlandıkları,
4. Okul öncesi eğitimi alan öğrencilerin uyum ve hazırlık dönemi etkinliklerinde daha başarılı oldukları ancak etkinlikleri çok kısa sürede bitirdikleri için sınıf yönetimi açısından sıkıntılar yarattığı,
5. Uyum ve hazırlık döneminin uzun olması nedeniyle okuma yazmaya geç başlanması öğrencilerin okumalarını geliştiremediklerini,
6. Sürecin her yerde aynı süreyle uygulanmadığı anlaşılmaktadır. Farklılık olmasının sebebi olarak velilerin tutumu ve zümre

kararları,

7. Farklı yaş grubundaki öğrencilerin aynı sınıfta olmalarının sürecin verimliliğini düşürdüğünü,
8. Uyum ve Hazırlık dönemi kitabındaki etkinliklerin öğrencilerin gelişimsel özelliklerine uygun olmadığı, etkinliklerin öğretim ilkelerinden basitten-zora ilkesine uygun olmadığı,
9. Uyum ve Hazırlık dönemi kitabındaki etkinliklerin, okuma ve yazma etkinlikleri için yetersiz oldukları, öğretmenlerin ek kaynaklar kullandıkları,
10. Bazı okulların fiziki alt yapısının etkinlikleri gerçekleştirmede yetersiz olduğu,
11. Velilerin süreç içinde çocuklarının gelişimlerine göre karar verdikleri,
12. Velilerin öğretmenler üzerinde sürecin uzadığını ve çocuklarının okuma yazmaya geçmekte geç kaldıkları yönünde endişelendikleri bu yüzden de öğretmenler üzerinde baskılar yaptıkları ileri sürülmüştür.

5.2. Öneriler

Bu bölümde uyum ve hazırlık çalışmaları ile ilgili öneriler yer almaktadır.

1. Öğretmenler çocuğun okula uyumunu kolaylaştırmak için öğrencilere ek çalışmalar verebilir.
2. Uyum ve hazırlık çalışmaları kapsamında öğretmenlere yönelik hizmet içi eğitim düzenlenebilir.

3. Bu çalışmada Rize ili örnek alınmıştır. Benzer şekilde tüm illerde de bu çalışma sürdürülebilir.
4. Birinci sınıf müfredatında uyum ve hazırlık çalışmalarından sonra kalan zamanda uygulanabilecek şekilde değişiklikler yapılabilir.
5. Yaşı küçük öğrencilerin diğer sınıflarda da benzer sorunlar yaşayacağı düşünülürse diğer sınıflar için de müfredatta düzenlemeler yapılabilir.
6. Okul öncesi eğitimin zorunlu hale getirilerek uyum ve hazırlık çalışmaları okul öncesine kaydırılabilir.
7. Okulların fiziki alt yapılarındaki yetersizlikler giderilebilir.
8. Küçük yaş grubu ile büyük yaş grubu öğrencilerinin farklı şubelerde eğitim almaları sağlanabilir.
9. Kitaplardaki etkinliklerin niteliği artırılabilir. Bu şekilde öğretmenlerin ek kaynaklara yönelmesi engellenebilir.
10. Veliler uyum süreci hakkında bilgilendirilerek, velilerin öğretmenler üzerinde baskı yaratması engellenebilir.
11. Her sınıf kendi gelişim düzeyine göre uyum ve hazırlık çalışmalarını planlayabilir.

KAYNAKÇA

- Acarlar, F. (1994), *Okulöncesi Eğitimcileri İçin El Kitabı*. Editör: Prof. Dr. Şule Bilir. Ya-Pa Yayınları, İstanbul, ss.176-180.
- Akbaş, O. (2006), “*Yeni İlköğretim Programlarının Değer Eğitimi Boyutunun İncelenmesi*”, Ulusal Sınıf Öğretmenliği Kongresi, Gazi Üniversitesi, Ankara: Kök Yayıncılık, Cilt:2, ss.288-303.
- Akyüz, M. (2000), *Uygulamalı İlkokuma-Yazma Rehberi*, Samsun: Kardeşler Ofset Matbaacılık, s.20.
- Arslan, E. (2003), *Eğitime Yeni Bakışlar*, Ankara, Mikro Yayınları.
- Aybar, A. ve Soğucaklı, T. (2003), *Birinci Sınıflarda İlkokuma Yazma Matematik Öğretimi Güç Öğrenen Çocukların Eğitimi*. Konya: Dizgi Ofset Matbaacılık.
- Başar, M. (2013), *60-66 Ay Aralığında İlkokula Başlayan Öğrencilerin Kişisel Öz Bakım ve İlkokuma-Yazma Becerilerinin Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi*, Ankara, ss.241-252.
- Başaran, İ. E. (1998), *Eğitime Giriş*, Ankara: Umut Yayın Dağıtım, ss.13-24.
- Bilgili, F. (2007), *İlköğretim 1. Sınıfa Yeni Başlayan Öğrencilere Uygulanan Eğitim-Öğretime Hazırlık Çalışmalarının Öğrenci, Öğretmen ve Veli Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Çukurova Üniversitesi, Adana.
- Bilir, A. (2005), “*İlköğretim Birinci Sınıf Öğrencilerinin Özellikleri ve İlk Okuma Yazma Öğretimi*”, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, Yıl:2005, Cilt:38, Sayı:1, ss.87-100.
- Binbaşoğlu, C. (1995), *Okulda Eğitim Sorunları*, Eğit – Der Yayınları, Ankara, s.25.
- Bukova G. ve Diğerleri (2005), “*Yeniden Yapılandırılan İlköğretim Programı Pilot Uygulamasının Değerlendirilmesi*”, Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi, Cilt:2, Kasım 2005, ss.385-

409.

Büyüköztürk, Ş. ve Diğerleri (2012), *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi, s.266.

Calp, M. (2003), *İlk Okuma Yazma Öğretimi*, Eğitim Kitabevi, Konya.

Cemaloğlu, N. (2000), *İlkokuma Yazma Öğretimi*, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, s.22.

Cemaloğlu, N. ve Yıldırım, K. (2005), *İlk Okuma Yazma Öğretimi*, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, s.88.

Cinkılıç, H. (2009), *Okul Öncesi Eğitimin İlköğretim Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okul Olgunluğuna Etkisinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

Chun, W. N. (2003), “*Astudy Of Children’s Difficulties In Transition To School In Hong Kong*”, Hong Kong Institute Of Education, Early Child Development And Care, 173(1), ss. 83-96.

Creswell, J. W. (2005), *Educational Research: Planning, Conducting And Evaluating Quantitative And Qualitative Research*. New Jersey: Pearson Education.

Çakıroğlu, A. (2006), “*Üstbilişsel Stratejiler ve Okuduğunu Anlama*”, Ulusal Sınıf Öğretmenliği Kongresi, Gazi Üniversitesi, Ankara: Kök Yayıncılık, Cilt:1, ss.197-203.

Çelenk, S. (2004), *İlkokuma Yazma Programı ve Öğretimi*, Ankara: Anı Yayıncılık, ss.2-3.

Çelenk, S. (2008), *İlköğretim Okulları Birinci Sınıf Öğrencilerinin İlk Okuma ve Yazma Öğretimine Hazırlık Düzeyleri*. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 8 (1), ss.83- 90.

Çetinkaya, A. (2012), *Okul Öncesi Eğitime 5-6 Yaşlarında Başlayan Öğrenciler İle 3-4 Yaşlarında Başlayan Öğrencilerin Öz Bakım Becerilerinin Veli Görüşlerine Göre İncelenmesi*, Uşak Üniversitesi

- Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Çırak, Y. (2007), “*Öğrenmenin Doğası ve Temel Kavramlar*” Kaya, Alim (Edt) Eğitim Psikolojisi, Ankara: Pegema Yayıncılık, ss.255-292.
- Çögenli ve Uçansoy (2013), *Sınıf Öğretmenlerinin Uyum ve Hazırlık Çalışmalarına İlişkin Görüşleri*, Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi, 4(1), 2014, ss.1-26.
- Delican, B. (2013), *Uyum ve Hazırlık Çalışmaları Programının İlk Okuma Yazmaya Hazırooluşluğa Etkisi ve Uygulamaya İlişkin Öğretmen Görüşleri*, Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Demirtaş, H. ve Güneş, H. (2002), *Eğitim Yönetimi ve Denetimi Sözlüğü*, Ankara: Anı Yayıncılık, ss.47-117.
- Dere, H. ve Poyraz, H. (2001), “*Okul Öncesi Eğitimin İlke ve Yöntemleri*, Anı Yayınları, Ankara. ss.160-187.
- Dikmen, S. (2003), *İlk Okuma Yazma Öğretimi Öğretmen Rehberi*, Ankara: Pelikan Yayıncılık, s.12.
- Dinçer, Ç. (2005), “Çocukların Yaşam Değişikliklerine Uyumunu”. Okulöncesi Eğitimde Güncel Konular İçinde. (Yayına Hazırlayanlar: A. Oktay ve Ö.P. Unutkan). İstanbul: Morpa Yayınları.
- Doğuş Okullar Grubu Rehberlik Servisi (2006), “İlk Olgunluk Deneyimi; Okul Olgunluğu”, *Çoluk Çocuk Dergisi* 2006/6, Sayı:61 ss.10-11.
- Duran, E. (2013), *Okula 60. Ayında Başlayan Öğrencilerin Yazı Becerilerinin İncelenmesi*, Journal Of Academic Social Science Studies 6 (2), ss.1075-1085.
- Edmonds, E., O’donoghue, C., Spano, S., And Algozzine, R. F. (2009), Learning When School Is Out. *The Journal Of Educational Research*, 102 (3), ss.213-221.
- Ekiz, D. (2009), Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Ensar, F. ve Keskin, U. (2014), *İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula*

- Uyumları Üzerine Bir İnceleme. Eğitimde Kuram ve Uygulama* ss. 459-457.
- Erden, M. ve Akman, Y. (2003), *Gelişim ve Öğrenme, Ankara: Arkadaş Yayınları*, ss.130-131.
- Erkan, S. ve Kırca, A. (2010), *Okul Öncesi Eğitimin İlköğretim Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazır Bulunuşluklarına Etkisinin İncelenmesi. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, ss.38-106.
- Erkan, S. (2011), *Farklı Sosyo-Ekonomik Düzeydeki İlköğretim Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazır Bulunuşluklarının İncelenmesi. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 40 ss.186 – 197.
- Ertürk, A. (2001), *İlk Okuma Yazma Öğretimi Hazırlık Devresinin Okuma Yazma Öğrenmedeki Yeri ve Önemi*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Eurydice. (2008), *Avrupa'daki Öğretmenlerin Sorumluluk ve Özerklik Düzeyleri*. Web: [Http://Eacea.Ec.Europa.Eu/Education/Eurydice/Documents/Thematic_Reports/094tr.Pdf](http://Eacea.Ec.Europa.Eu/Education/Eurydice/Documents/Thematic_Reports/094tr.Pdf) Adresinden 21 Ocak 2013'te Alınmıştır, s.59.
- Güleryüz, H. (2004), *Türkçe İlkokuma Yazma Öğretimi Kuram ve Uygulamaları*, Ankara: Pegem A Yayıncılık, ss.26-48.
- Gülşin, F. (2005), *Sınıf Öğretmenlerine Göre İlk Okuma Yazma Öğretiminde Kullanılan Fişlerin İçeriği ve Fiş Seçiminde Dikkat Edecekleri Hususlar*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya, s.12.
- Güneş, F. (2006), “*Yeni Türkçe Programı ve Öğretmenlerin Yetiştirilmesi*”, *Ulusal Sınıf Öğretmenliği Kongresi, Gazi Üniversitesi, Ankara: Kök Yayıncılık: Cilt:2*, ss.57-69.
- Gürkan, T. (1988), *İlkokul Programı ve Öğretim Yöntemleri*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Yayınları.
- Güven, Y. ve Işık, B. (2006), *Beş Yaş Çocukları İçin Marmara Sosyal*

- Duygusal Uyum Ölçeğinin (Masdu-5 Yaş) Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 23, ss. 125-142.
- İnam, B. Ö. (2013), *4+4+4''Te İlkokul 1. Sınıf Uyum Programı*. Öğretmen Dünyası Yıl:34/ Haziran 2013/ Issn: 1300-2759 Sayı: 402, ss:13-14.
- Kalafat, S. (2007), “*Öğrenci Gelişimi*” Ersanlı, Kurtman-Uzman, Ersin (Edt) *Eğitim Psikolojisi*, İstanbul: Lisans Yayıncılık, ss.41-64.
- Karakelle, S. (1998), *İlk Okuma Becerisinin Kazanılmasını Etkileyen Bilişsel Faktörler*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Keskinkılıç, K. ve Keskinkılıç, S. B. (2005), *Türkçe'nin Temel Becerileri ve Ses Temelli Cümle Yöntemi İle İlkokuma Yazma Öğretimi Yeni Türkçe Öğretim Programına Göre Yöntem ve Teknikler Uygulama Örnekleri Planlar*, Ankara: Asil Yayın Dağıtım, ss.5-6.
- Köksal, K. (1999), *Okuma Yazmanın Öğretimi*. Ankara: Pegema Yayıncılık, s.6.
- Köktürk, M. ve Gül, M. (2005), “*Türkçe*” *İlköğretim Temel Dersler 5*, Ankara: Yıldırım Yayınları, ss.6-186.
- MEB (2012), *12 Yıl Zorunlu Eğitim Sorular- Cevaplar*, Ankara.
- MEB (2012), 19/05/2012 Tarihli '*12 Yıllık Zorunlu Eğitime Yönelik Uygulamalar*' Konulu B.08.0.Ökm.0.0000.00/401 Sayılı Genelge. Ankara.
- MEB, (2012), *Uyum ve hazırlık çalışmaları öğretmen kitabı ilkokul 1*. Ankara: Özgün Matbaacılık, ss.1-3.
- Muro ve Kuttman, (1995), *Guidence And Counseling In The Elementary And Middle School*, Wm. C.Brown Communications.Inc.
- Nas, R. (2004), *Metinlerle İlk Okuma Yazma Öğretimi*, Genişletilmiş 3. Baskı, Bursa, s.18.
- Oktay, A (1983), *Okul Olgunluğu*, İstanbul Üniversitesi, İstanbul Edebiyat

Fakültesi Yayınları.

Oktay, A (1998), “*Çocuğun Yaşamında İlkokulun Yeri ve Önemi*”, Yaşadıkça Eğitim, ss.4-8.

Oktay A. ve Unutkan Ö. P. (2005), Erken Çocuklukta Gelişim ve Eğitimde Yeni Yaklaşımlar (Yayıma Hazırlayan Doç. Dr. Müzeyyen Sevinç), *İlköğretime Hazır Oluş ve Okul Öncesi Eğitimle İlköğretimin Karşılaştırılması*, Morpa Kültür Yayınları, İstanbul, 2005, ss.145-155.

Oktay, A. (2010), Okulöncesi Eğitim ve İlköğretimin Çocuğun Yaşamındaki Yeri ve Önemi. A. Oktay (Ed.). İlköğretime Hazırlık ve İlköğretim Programları. (1. Bs.). Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Öksüz, Yücel (2007), “*Öğrenme Psikolojisine Giriş*” Ersanlı, Kurtman-Uzman, Ersin (Edt) Eğitim Psikolojisi, İstanbul: Lisans Yayıncılık, ss.223- 254.

Özdemir Kılıç, G. (2004), “Ailesiyle Birlikte Yaşayan ve Çocuk Yuvasında Kalan Çocukların Görsel Algılama Davranışı İle Okul Olgunluğu Arasındaki İlişkinin İncelenmesi”, *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Ankara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ev Ekonomisi Ana Bilim Dalı, Ankara.

Özgenel, S (1992), “*İlkokulun İlk Günlerinde Çocuk*”, Yaşadıkça Eğitim, s.24.

Pehlivan, D. (2006), “*Okulöncesi Eğitim Alan ve Almayan Öğrencilerin İlkokuma Yazmaya Geçiş Sürecinin, Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi*”, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İlköğretim Ana Bilim Dalı, Adana.

Razon, N. (1980), *Okuma Bozuklukları ve Nedenleri*, Pedagoji Dergisi, Sayı:1İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Matbaası, İstanbul, s.77.

Razon, N. (2007), *Okuma Güçlükleri*, Www.Eğitim.Aku.Tr Adresinden

25.04.2013 Tarihinde Alınmıştır.

Sabunoğlu, S (1999), “Yüksek Lisans Tezi. *Sekiz Yıllık İlköğretim Uygulamasının Öğrencilerin İstenmeyen Davranışlarına Etkisinin Olup Olmadığının Yönetici, Sınıf Öğretmenleri ve Branş Öğretmenleri Görüşleri Açısından Değerlendirilmesi*”, Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana, s.5.

Senemoğlu, N. (2004), *Gelişim Öğrenme ve Öğretim: Kuramdan Uygulamaya*, Ankara: Gazi Kitapevi, ss.216-237.

Sharp, C. (1998), “*Age Of Starting School And The Early Years Curriculum*”, Paper Prepared For The Nfer’s Annual Conference One Great George Street Conference Centre, London, Tuesday, 6th. October 1998.

Şahin, İ. , Sak, R. ve Tuncer, N. (2013), *Okul Öncesi ve Birinci Sınıf Öğretmenlerinin İlköğretime Hazırlık Sürecine İlişkin Görüşlerinin Karşılaştırılması*. Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri, ss.1691-1713.

Şimşek, Ö. (2011), *60- 72 Aylık Çocukların Yazı Farkındalığı ve Yazmaya Hazırlık Becerilerinin Gelişiminde Okuma Yazmaya Hazırlık Programının Etkisinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Titiz, O. (2005), *Yeni Öğretim Sistemi*, İstanbul: Zambak Yayınları, s.21.

Tuna, S. (1997), *İlk Okuma ve Yazma Öğretiminde İllüstrasyon’dan Faydalanma*,(Yayınlanmamış Sanatta Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, ss.11-12.

Turan, M., Köse, A., Şibal, A.U., Ayaz, E., E.Ö. Yolcu, Doğan, H., Sağlayan, M., Çelik, M., Aslan, M., Duru, N. (2013), *İlkokul 1.Sınıf Uyum ve Hazırlık Dönemi Öğrenci Çalışma ve Öğretmen Kılavuz Kitaplarının İncelenmesi*. X11. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu (UsoS) Adnan Menderes Üniversitesi. 23-25 Mayıs

2013.

- TDK (1998a), *Türkçe Sözlük 1*, Ankara: Türk Dil Kurumu, ss.947-1264.
- TDK (1998b), *Türkçe Sözlük 2*, Ankara: Türk Dil Kurumu, s.947.
- TDK (2007), [Http://Www.Tdk.Gov.Tr](http://www.tdk.gov.tr), (01 Temmuz 2007).
- Uluğ, F. (1993), *Okulda Başarı, Etkili Öğrenme Ve Ders Çalışma Yöntemleri*, Ankara: Remzi Kitapevi, s.76.
- Varış, Fatma (1996), *Eğitimde Program Geliştirme Teoriler Teknikler*, Ankara: Alkım Kitapçılık Yayıncılık.
- Yavuzer, H. (1987), *Çocuk Psikolojisi*, Remzi Kitabevi, İstanbul, ss.114-116.
- Yavuzer, H. (2000), *Okul Çağı Çocuğu*, İstanbul, Remzi Kitapevi, s.57.
- Yangın, B. (2007), *Okul Öncesi Eğitim Kurumlarındaki Altı Yaş Çocuklarının Yazmayı Öğrenmeye Hazır Bulunuşluk Durumları*. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi *Dergisi*, ss.294 – 305.
- Yeşil, D. (2008), *Okul Öncesi Eğitim Almış ve Almamış Öğrencilerin Okula Uyumlarının Karşılaştırılması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi, İstanbul.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011), *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, N. ve Diğerleri (2013), *İlkokul Birinci Sınıf Öğretmenlerinin 60-66 Aylık Öğrencilerine İlişkin Görüşleri*, Xıı. Uluslar Arası Katılımlı Ulusal Sınıf Öğretmenliği Sempozyumu Bildiri Kitabı, ss.310-314.
- Yolleri, S. ve Tanış, H. (2014), *İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Uyum Düzeylerini Etkileyen Değişkenlerin İncelenmesi* Karabük Üniversitesi Dergisi Cilt 4, Sayı 2.
- Yörükoğlu, A. (1993), “*Çocuk Ruh Sağlığı*”, Özgür Yayıncılık, 18. Baskı, İstanbul, ss.32-34.
- Yüksel, G. (2003), “*İlköğretim Öğrencilerinin Gelişim Alanları, Gelişim Alanlarının İşaretçisi Olan İhtiyaçlar ve Geliştirilmesi Gereken*

Beceriler: Bu Süreçte Rehber Öğretmenin İşlevleri: Kurumsal Bir İnceleme”, *Milli Eğitim Dergisi*, Sayı:159, Yaz-2003.
[Http://Yayim.Meb.Gov.Tr/Dergiler/159/Gyuksel.Htm](http://Yayim.Meb.Gov.Tr/Dergiler/159/Gyuksel.Htm) Adresinden
02.02.20007 Tarihinde Alınmıştır.

EKLER

Ek-1: Kişisel Bilgiler Formu

1) Cinsiyetiniz?

Kadın

Erkek

2) Mesleki Deneyiminiz?

1-10 Yıl

10-20 Yıl

20-Üstü Yıl

Ek-2: Görüşme Formları

1. Uyum ve Hazırlık Çalışmaları Programının öğrencilerin hazırbulunuşluklarını geliştirmeye ne tür katkıları olduğunu düşünüyorsunuz?
2. Uyum ve Hazırlık Çalışmalarını, okul öncesi eğitimi almış çocukların dersleri üzerindeki etkinliğini; okul öncesi eğitimi almamış çocukların dersleri üzerindeki etkinliğine göre değerlendirebilir misiniz?
3. Farklı yaş grubu öğrencilerin aynı sınıfta olmasını sınıf yönetimi açısından değerlendirebilir misiniz?
4. Uyum ve Hazırlık Çalışmaları hakkındaki genel düşünceleriniz (etkinlik, kitap, süre) nelerdir?
5. Öğrenci velilerinden program süresi boyunca aldığınız tepkiler nasıldır?
6. Uyum ve hazırlık çalışmalarına yönelik önerileriniz nelerdir?

ÖZET

Bu araştırmada Uyum ve Hazırlık çalışmalarının rretmen görüşlerinden yararlanarak öğrencilerin sınıf yönetimi, ilk okuma yazma becerileri ve okula uyumu üzerine etkisini belirlemek amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda ilkokul birinci sınıflarda görev yapan sınıf ğretmenlerinin görüşleri alınarak, Uyum ve Hazırlık çalışmalarının birinci sınıf ğrencilerinin hazırbulunuşluklarına etkisini, ğrenci velilerinin uyum ve hazırlık dönemi hakkındaki tepkilerini, Uyum ve Hazırlık çalışmalarının süresi ve çalışma kitapları hakkındaki genel düşüncelerini, uyum ve hazırlık çalışmaları hakkındaki önerileri; görüşme ve mülakat tekniğıyle incelenmiştir.

Araştırmanın evreni 2013 - 2014 eğitim ğretim yılında Rize il merkezindeki Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ilkokul birinci sınıflardan oluşmaktadır. Araştırmanın örneklemini farklı mesleki deneyim düzeyinde bulunan birinci sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Örnekleme yer alan 16 sınıf öğretmeninin 8 tanesi 1-10 yıl, 5 tanesi 10-20 yıl 3 tanesi ise 20 yıl ve üzeri mesleki deneyime sahiptir.

Araştırma sonucunda iki görüş ortaya çıkmıştır. Birinci görüşte uyum ve hazırlık çalışmalarının 66 aydan küçük öğrencilerin okuma-yazma hazırlıklarına ve okula uyum düzeyinde olumlu yönde etkilediğı sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırma sonucundan çıkan ikinci görüş ise öğretmenlerin etkinlikleri kolay ve yetersiz buldukları, sürenin etkinliklere uygun planlanmadığı, okul öncesi eğitimi alan öğrencilerin süreç içinde sıkıldıkları ve velilerin çocuklarının gelişim düzeylerine göre tutumlar sergilediğı sonucuna ulaşılmıştır.

Bu bulgulara dayanarak uyum ve hazırlık çalışmaları dönemi ile ilgili öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Uyum ve hazırlık, ilkokul 1. sınıf, okula uyum, sınıf yönetimi, okumaya hazırlık, yazmaya hazırlık.

ABSTRACT

In this research, adaptation and preparation studies, benefited from teacher's opinions, to determine the effect of student's classroom management, reading and writing skills and adaptation to school is aimed. In line with this purpose, class teacher's opinions are taken, the effect of adaptation and preparation studies on first class student's readiness, the reaction of student's parents' about adaptation and preparation period, the general ideas about the duration of adaptation and preparation studies and workbooks, the suggestions about adaptation and preparation studies; are examined with the technique of meeting and interview.

The population of the research is composed of first class students in primary school connected to Ministry of Education in 2013-2014 school year, in the city center of Rize. The first class teachers of primary school who have different levels of work experience form the research sample. There are 16 teachers in the sample; 8 of which have 1-10 year, 5 of which have 10-20 year, 3 of which have more than 20 year work experience.

As a result of the research, two views are come out. In the first view, it is reached that the adaptation and preparation studies effect the students' (under 66 months) reading and writing readiness and the level of adaptation to school positively.

The second view is that the teachers find the activities easy and insufficient, the time aren't planned according to the activities, the students who have preschool education get bored and parents have an attitude according to their childrens' development level.

In terms of these findings, suggestions are offered related to adaptation and preparation studies period.

Key Words: Adaptation and preparation, primary school first class,

adaptation to school, classroom management, reading and writing readiness.

ÖZ GEÇMİŞ

01.01.1986 tarihinde Samsun'un Çarşamba ilçesinde doğdu. İlk ve orta öğretimini Çarşamba'da tamamladı. 2010 yılında Rize Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sınıf Öğretmenliği Bölümü'nden mezun oldu. Aynı yıl Rize'ye sınıf Öğretmeni olarak atandı. 2012 yılında Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalında yüksek lisansa başladı. Aynı yıl evlendi. Halen Rize Küçükçayır İlkokulu'nda sınıf öğretmeni olarak çalışmaktadır.